

Làsaŋ Añàbwaaŋ kàsoñ Ywan, Nséma

Làsaŋ Añàbwaaŋ a Ywan, mbuur kàsoñ la ntöööm Ywan awà kákäl un'löŋki anà un'sam a Yesu Klisto.

Nde wa kàsoñ u Efeso kà isii a mbul 85 ungoö a mboör a Yesu Klisto.

Ya itàkal naa baar bátaŋà bákyayöb Ndaa anà nsyaäl a Yesu básoñ Mátay, Malakö anà Lukà, nde asaamà an'lööŋ an'mwéy mà Yesu anà indiir imwéy byàlyaan unsà möö ande ntöñ mukwéy ngyoöb aba.

Nde un'kaan awà kàyoŋjà abà:

- 1.1-18: imbuur a Mwan anà mbal ande
- 1.19-4.54: mëey atàtwëb, idiim a tåtwëb, mbaan a tåtwëb, añàlåkwikilà båtåtwëb
- 5.1-12.50: låkwikilà anà mpem a bwoor, nsööl yan'bulà ngwal
- 13.1-17.26: mbør a ntsüü a un'lööŋ, ngyeel a nkalsà wumwéy
- 18.1-20.3: ntöön anà iboŋj: mwan awà båpiy bwà, båkyun'twey wåbalåbal.
- 21.1-25: ntsulà: nkyεεŋ an'pà in'kɔk ande aka alöŋki ande.

Ndaa yà pεεlà anà möö

¹ U nsəmà kàkàl Ndaa, Ndaa kàkàl anà Nzam,
Ndaa kàkàl Nzam.

² Nde kàkàl u nsəmà anà Nzam.

³ Indiir byanswà bakyer u mbwo a nde, kà we
anà undiir anki báköön akyer u mbwo a nde.

⁴ Möö kàkàl amu nde, möö wa kàkàl pëelà a
baar.

⁵ Pëelà wàmunyenj uboo a mpib, wee mpib
bun'yob anki.

⁶ Kàkàl anà mbuur mwey, ntööm a Nzam, ikòb
ande Ywan.

⁷ Nde kayi asànaa mbal, ntòn mutæel pëelà
imbal, ntòn baar banswà bàsi lìkwikilà u mbwo
a nde.

⁸ Nde kàkàl anki pëelà, wee nde kàkàl ntòn
mutæel pëelà imbàl.

⁹ Ndaa kàkàl pëelà a ndandaa. Kàyi nde u mœen,
nde àfàpà kyèey akà mbuur wanswà.

¹⁰ Nde kàkàl u mœen, mœen màyàmenà u mbwo
ande, wee mœen mun'yob anki.

¹¹ Nde kàyi ntsú akà bânde ñakwo, wee ba
bun'wel anki.

¹² Wee akà baar bun'wel, akà baar bafasà
lìkwikilà kà ikòb ande, nde kape ikòb mubulà
baan a Nzam.

¹³ Baar abanà baboř anki unsà an'kil, itàkal
unsà ukwen a ndür, itàkal unsà ukwen a mbuur,
wee unsà ukwen a Nzam.

¹⁴ Ndaa kàbwäär ndür, nde kàkàl uboo a
bi, wànjayol a kab a ngway anà ndandaa. Bi
kàkyàman lìkoo ande, lìkoo a Mwan baal mwéy
mpel kàfu akà Taa.

15 Ywan amun'teeel imbal, waa kan'kyaañ naa: « Le mbuur akwà kàten me naa: "Mbuur awayà ungo a me kafweel kusà a me, ntɔn nde kàkal kusà a me." »

16 Abun, unsà ukwà ande, bi banswà kàwel kab a ngway udu a kab a ngway.

17 Isàkal naa un'kɔɔn bapè u mbwo a Mɔse, kab a ngway anà ndandaa byayì u mbwo a Yesu Klisto.

18 Akà mbuur mwey kàmen anki Nzam aka ikikye, Mwan baal mwey mpel awà Nzam, awà uboo a Taa kà imeeey awà.

*Imbal a Ywan Un'duüimà
(Mat 3.1-12; Mlk 1.1-8; Luk 3.1-18)*

19 Le imbal kàte Ywan mpal amfum a Ayudà a Yelusàlem bun'toöm ba angan anà alewi ntɔn mukun'fuul naa: « Ngye, ngye awà na? »

20 Nde kàkyer kyey mufuur, waa kàten naa: « Me, me kà in'wà Klisto anki. »

21 Waa ba bun'fuul naa: « Waa ngye awà na bà? Nkye ngye awà Eli? » Nde kàfuur naa: « Aay, me kà in'wà nde anki. » - « Nkye ngye awà Njangɔɔm? » Nde kàfuur naa: « Aay. »

22 Abun, ba bâten a nde naa: « Ngye awà na bà? Ntɔn bi ikàpà mfuur akà baar bitoöm. Ngye aten aben ntɔn ngye ñakwo? »

23 Nde kàten naa: « Me, me in'wà "ndaa a mbuur ifàsà in'kweñ u nsye a ipɔl: Làlɔɔn alaäà mbwo a Mwol!" » asanaa kàten ñangɔɔm Yesay.

24 Kyekà baar abà batoöm bákàl Amfarisi.

²⁵ Ba bàláb mufun'fuul, waa bátén naa: « Isákal naa ngye kà Klisto anki, itákál Eli, itákál Nangóom, ntón nkye akadúimà ngye? »

²⁶ Ywan kàfuur naa: « Mε, me in'kadúimà kà an'dà. Uboo a bε we anà mbuur mwεy mpa lāyob bε,

²⁷ nde wàmuya` ungo` a mε. Mε in'kwe anki muscɔl in'sinj a idyaäär ande. »

²⁸ Indiir abi byanswà` byàlyaanjà u Bétani, u sim a Yôrdan, mper kàfadúimà Ywan.

Yesu, Mwan a un'kɔk a Nzam

²⁹ Taan̄tyà, nde kan'man Yesu wàmuya` ntsú`akà nde, waa kàtén naa: « Le Mwan a un'kɔk a Nzam awalwom man'be a mεεn̄. »

³⁰ Awa mbuur akwa kàtén me naa: "Ungo` a mε, we anà mbuur aya, nde kàfweel itaan, ntón nde kàkyàtakal."

³¹ Mε ñakwo sye kun'yobà anki. Wεe ntón nde muyàmènà akà un'senj a Isàlél, waa me kàyi mudúimà kà an'dà. »

³² Ywan kàtē imbáł ande naa: « Mε, me kàmèn Dweelà kan'fà du, kan'yàtyà asànaa yem, waa kàn'yabwaay udu a nde. »

³³ Mε, me kun'yobà anki, wεe mbuur akwà kan'tòm mudúimà kà an'dà, kan'kyàän naa: "Mbuur ayàman ngye naa Dweelà kan'yàtyà anà kan'yabwaay udu a nde, nde awun ayàdúimà u Dweelà In'kyεel."

³⁴ Mε, me kàkyàman anà kàkyàtà imbáł naa nde, nde wà Mwan a Nzam. »

Alɔ̄ŋki a Yesu bàtàtwεb

35 Taan̄tyà, Ywan kàfàkal ikal nsil kya anà alɔ̄ŋki abɔ̄ɔl uboo alɔ̄ŋki ande.

36 Mpal kàsyebà nde Yesu wàmulyaaŋ, nde katèn naa: « Lé Mwan a Ȣn'kɔ̄k a Nzam! »

37 Alɔ̄ŋki aba bâbɔ̄ɔl bawem ndaa katèn Ywan, ba bâlab Yesu.

38 Yesu kabulà ungo, waa kàmen ba bâmuyun'lab, nde kafuul naa: « Ininà be lâlenjà? » Ba bâfuur naa: « Rabi - iswan̄jà naa Un'lɔ̄ɔŋ - ngye afàkal ken? »

39 Nde katèn a ba naa: « Lâyi, waa be lâkàman. » Apan sye laa bun'lab ba, bâmen ba ikal kàfakalà nde, waa bâkâl apà nde ilâakin, la lâkal taan̄ lâna ungo a midi.

40 Andre, un'tɔ̄ŋ a Simɔ̄n Petɔ̄là, kâkal umwey uboo a abɔ̄ɔl bâwem Ywan anà bâlab Yesu.

41 Kusa a nde mukaman mbuur asin, nde kâtakàman un'tɔ̄ŋ ande Ȣjakwo Simɔ̄n, waa katèn a nde naa: « Bi kan'swaal Mësya! » Ikaswan̄jà naa « Klistɔ̄ ». –

42 Nde kun'syen akà Yesu. Yesu kun'ler a laâ; waa katèn a nde naa: « Ngye, ngye awà Simɔ̄n, mwan a Ywan, ngye, ngye bayabeelà Sefas. » Ikɔ̄b aki ikaswan̄jà naa Petɔ̄là.

Filipo anà Natanayel

43 U taan̄tyà, Yesu kâwèl an'kyäin mukyà Ngalile. Nde kâbwey a Filipo, waa katèn a nde naa: « Yan'lâb! »

44 Kyekà Filipo kâkal un'nsi Bëtesayidà, bul lâmwey anà Andre anà Petɔ̄là.

45 Nde kàkàman Natanayel, waa kun'kyään naa: « Bi, bi ban'swaal mbuur akwà bàsoñ unsà Un'köön a Mçse anà unsà aŋjangɔɔm. Mbuur wa Yesu, mwan a Yçsëfi, un'nsi Nasàlér. »

46 Natanayel waa kàten a nde naa: « Nkye undiir aŋjàbwaj sye kan'kwo utoo u Nasàlér? » Filipo naa: « Yà, man. »

47 Umpal kàmèn Yesu Natanayel wàmuyàsin tsûtsu' apà nde, nde kàten ntɔn nde naa: « Le un'nsi Isàlèl umwéy wà ndandaa, awà aköön loor uboo a nde. »

48 Natanayel kun'fuul naa: « Ngye mè an'yob aben? » Yesu naa: « Kusà Filipo mutabel, mè amen itaan umpal akal ngye u ngyel a un'te a fige. »

49 Apan Natanayel kàfàfuur naa: « Rabi, ngye, ngye awà Mwan a Nzam, ngye, ngye awà mfum a Isàlèl! »

50 Yesu kun'fuur naa: « Nkye ntɔn amakyään mè naa: mè amen u ngyel a un'te a fige, waa ngye an'sà lìkwikilà? Ngye, ngye ayàman indiir mbɔɔn byan'soön bi. »

51 Nde kàfàkwey naa: « Ndandaa, ndandaa mè alàkyään, bë lásàman du lan'dubà, akyeey a Nzam bámubeenà anà bàmutyà udu a Mwan a mbuur! »

2

Un'kyɔm a bɔr u Kana

1 Kyekà, ila' kyàtař, kàkal anà un'kyɔm a bɔr mwéy u Kana, u Ngalile. Ngwaän a Yesu kàkal kwo.

² Yesu sye bàkyer un'bel anà alɔŋki ande kà un'kyɔm awà.

³ Yàmenà naa man màkyer awà. Ngwaïn a Yesu kàten a nde naa: « Ba vin latey. »

⁴ Wëe Yesu kun'fuur naa: « Un'kaar wà, ngye anà më inina? Taañ ame ñàtakwo anki. »

⁵ Ngwaïn waa kàten a asyaääl naa: « Låkyer yinà yanswà uten nde a be. »

⁶ Paa màkal anà an'buuŋ, an'buuŋ an'syaam mà nkɔŋ, amà bafasyäälà Ayuda à ntɔn mupoŋ ndùr. U làbuun làmwey man'kwo ibilà isii a an'litre an'kwem an'taär anjitar.

⁷ Yesu kàswen asyaääl naa: « Layoöl an'dà uboo a an'buuŋ mà. » Ba sye waa båyoöl ma tii u moɔl.

⁸ Yesu kàten a ba naa: « Apanà, lätëe an'dà anà làsyen ma akà mfum a un'kyɔm. » Ba waa bun'syeen ma.

⁹ Kåkyee nde, an'dà màkal man'bulà vin. Nde kåyo'b anki naa vin alà lan'fà ken. Wëe asyaääl bätëe an'dà bàkyer ayo'b. Apan sye nde kåbel ñabçor,

¹⁰ waq kàten a nde naa: « Baar banswà bafatapa vin anjàbwani. Ungo; isakal naa baar ban'yɔr, waa bapà vin làköön ntsà. Wëe ngye, ngye vin a ntsà akyer asàlɔɔn tii apana! »

¹¹ Ayi nsemà a idiim a Yesu yàlyaan u Kana a Ngalile. Nde kàmeeey làkoo ande, alɔŋki ande waa bun'si làkwikilà.

¹² Ungo; apan, Yesu kåtyà Kapernawum anà ngwaïn, anà atɔŋ ande anà alɔŋki ande. Ba kwo

bàkyer anki ila' mbɔɔn.

*Yeshu uboo a ndwà a Nzam
(Mat 21.12-13; Mlk 11.15-17; Luk 19.45-46)*

¹³ Pak a Ayudà lakkal tsuitsu' mukwo, Yesu waa kàbeenà Yelusàlem.

¹⁴ Nde kamèn ayaäl a ngɔɔmà, in'kòk, an'yem anà agyeeñ a ngim sye bàkyàbwaaay uboo a ndwà a Nzam.

¹⁵ Abun, nde kàkyer fùm a in'sinj, waa kàboñ ba banswà u ndwà a Nzam, anà ngɔɔmà, anà in'kòk aba. Nde kàpay ngim a agyeeñ anà kàbuum mesà aba.

¹⁶ Nde kàtèn a ayaäl a an'yem naa: « Làlwom indiir abi byanswà pa! Twon lan'buul ndwà a Taaràme ndwà atà ya! »

¹⁷ Alɔŋki ande báyɔbà naa bàsɔn abà: « Ukwen a ndwà angye bàkyer asan'kwiyy. »

¹⁸ Apan, amfum a Ayudà bun'fuul naa: « Idiim nà an'kwo ngye mukyer, ntɔn muswañ naa ngye awe anà ikòb mukyer abà? »

¹⁹ Yesu kafuur naa: « Lábwaab ndwà a Nzam yi, ungo' a ila' itař me in'yambaar ya. » –

²⁰ Apan, Ayudà abà bátèn a nde naa: « Yàlɔm mbul an'kwem an'nà anjisaam mutɔñ ndwà ayi, wɛɛ ngye, ngye ya ayàmbaar ungo' a ila' itař? »

²¹ Wɛɛ, kyekà, ndwà a Nzam kàtèenà nde yàkal ndür ande ñakwo.

²² Ungo'ongo'; umpal kàwiya Yesu uboo aaku'; alɔŋki ande waa báyɔbà naa nde kàkyatèn abà. Kyakin bàsi ba lakkilà amu Ndaa Anjàsɔn anà amu ndaa kàtèn nde.

Yesu akyayob ubwañàbwaj mpem a mbuur

²³ Utaan kàkal Yesu u Yelusàlem, umpal a un'kyom a Pak, bàmbòon basì lakwikilà kà ikòb ande ntòn idiim kàfakyerà nde.

²⁴ Wëe Yesu, nde ba lakwikilà kasyeelà anki, ntòn nde kàkyayob ba banswà ubwañàbwaj.

²⁵ Nde kàkal anki anà mfun nàa bun'teel imbal ntòn mbuur, ntòn nde ñakwo kakyer ayoba naa ininà abyu mpem a mbuur.

3

Yesu anà Nàkàdim

¹ Kakal anà mbuur mwëy kibòl a Amfarisi ikòb ande Nàkàdim. Nde kàkal umwëy uboo a amfum a Ayudà.

² Nde kàyi u mpib akà Yesu, waa katèn a nde naa: « Rabi, bi ikyayob naa ngye awà un'lòonj an'fà akà Nzam, ntòn akà mbuur mwëy ukwe anki mukyer idiim asànaa afàkyer ngye, isàkal naa uboo ande Nzam watey. »

³ Yesu kun'fuur naa: « Ndandaa, ndandaa, më akyään: Isakal naa mbuur bun'bòr anki wàkuün, nde ukwé anki muman Imwol a Nzam. »

⁴ Nakadim kun'fuul naa: « Nkye mbuur añañuün kan'kwo bafun'bòr mbalà asin? Nkye nde kan'kwo ufabilà mbalà yayweel kà an'bal a ngwàñ waa bafun'bòr? »

⁵ Yesu kun'fuur naa: « Ndandaa, ndandaa, më akyään: akà mbuur mwëy ukwe anki mubilà kà Imwol a Nzam, isàkal naa nde bun'bòr anki kà an'dà anà u Dweela.

⁶ Ayà ban'bòr unsà un'soñ yà un'soñ, ayà ban'bòr unsà Dweelaà, yà dweelaà.

⁷ Twon an'bem isákal naa me an'ten a ngye naa:
"Yan'kwo naa báfabor mboör a du."

8 Un'pob afaful mper aya ukwen wa. Ngye awem ləso awa, wεε ngye ayob anki naa wa kan'fà ken, itàkal naa wa sye akyà ken. Ayi yà ndaa ifàlyaaŋ uboo a mbuur wanswà awa ban'bɔr u Dweela. »

⁹ Apan Nàkàdim kun'fuul naa: « Ndaa ayi yan'kwo mukal aben? »

¹⁰ Yesu kun'fuur naa: « Ngye, ngye awà un'lccqj atoo làpan kà Isàlèl, waa ngye indiir abi ayob anki!

¹¹ Ndandaa, ndandaa, me akyään: bi ifàten ya iyob bi, bi ifàtà imbal a yakwà kàmèn bi. Wëe bë, bë lakwen anki lakyey imbal abi.

¹² Isàkal naa bë làkakyeyà anki mpal alàkyäänà me indiir a mœen, bë làyakyey aben isàkal naa mœ amàlakyään indiir a du?

¹³ Ntōn, akà mbuur ḥàtàbeenà anki du, nà Mwan à mbuur mpel awà kàfú du.

¹⁴ Asānaa Mōse kāmbaar nde ntaÿ u nsye a ipol, abun sye bāsāmbar Mwan a mbuur.

15 ntɔn mbuur wanswà asà làkwikilà amu nde,
ukal anà mõõ a mbul a in'tye.

¹⁶ Abun Nzam kàkwen mèen mbɔɔn, lalan kàpε nde Mwan baal ande mwεy mpel, ntɔn mbuur wanswà asà lìkwikilà amu nde uköön akyà bwa, wee nde ukal ana mɔjɔ a mbul a in'tye.

¹⁷ Ntɔn Nzam kàtoïm anki Mwan baal ande u mœen ntɔn mudwa mbuur ndwa, wœe ntɔn mœen iwü' mɔɔ u mbwo a nde.

¹⁸ Mbuur afasa nde lâkwickila à bun'tsuül anki nsanj. Mbuur mpa afasa lakwikila, bakyun'tsuül mbar itaan, ntɔn nde kàsi anki lâkwickila amu ikob a Mwan baal mwœy mpel a Nzam.

¹⁹ Nsanj ya yi: pœela layi u mœen, wœe baar bâkwen lâpib kà ikal a pœela, ntɔn nsyaäl aba yâkâl yàmbe.

²⁰ Abun, mbuur wanswà afâkyer ube, nde kan'tɔn pœela anà nde sye kan'kaabà anà la, manà nsyaäl ambe ande iyâmenà u leñ.

²¹ Mbuur wanswà afâkyer ndandaa, nde afâyà ntsü' awà pœela, ntɔn nsyaäl ande amu Nzam imenà u leñ. »

Yesu anà Ywan

²² Ungo' apan, Yesu kâkyen Yuday anà alɔŋki ande. Nde kâbwaay kwo anà ba anà kâpœe ndüümâ.

²³ Ywan sye kâpœe ndüümâ u Enɔ tsuitsü' a Salim, ntɔn an'dà makal mbɔɔn kwo. Baar bayee aka nde, waa bâwela ndüümâ.

²⁴ Ntɔn Ywan kâkâl anki anjâtâbilà bôlokâ.

²⁵ Kyekâ, nsyeel a mbaanj yâkyer abwà uboo a alɔŋki a Ywan anà Un'yudâ mwœy unsà ndaa iler mpɔɔnjà a ndür.

²⁶ Ba bayâman Ywan, waa bun'fuul naa: « Rabi, mbuur akwà kâkâl anà ngye u sim a Yôrdan lumwœy, nde akwà kâtœelà ngye imbal, le nde sye

wàmupaa ndüümà anà baar banswà bákyeenà aka nde! »

²⁷ Ywan kafuur naa: « Akà mbuur mwéy ukwe anki muwal undiir asin udu a undiir bun'pé fà du.

²⁸ Be, be ñakwo labà ambäl ame mpal káten më naa: "Më, më kà in'wà Klisto anki, wëe më in'wà mbuur bátoïm kusà a nde."

²⁹ Mbuur awe anà un'kyay, nde wà un'dim. Wëe akà un'sam ande afàkal ukol, wàmukun'wemà, ndaa a un'dim yàmukun'paa un'sak. Awà un'sak ame, wa wàñjàkwo.

³⁰ Yubwaŋ naa nde uyel, wëe më, më in'tyà.

Mbuur kan'fà du

³¹ « Mbuur kan'fà du, wà udu a baar banswà. Mbuur awà u mëen, wà mbuur a mëen, ndaa ande yà ndaa a mëen. Mbuur kan'fà du wà udu a baar banswà,

³² nde afàtà imbal a indiir kàmen nde anà kàwem nde, wëe aka mbuur mwéy afakyey imbal ande watey.

³³ Mbuur afàwal imbal ande, kan'bëerà inyem naa Nzam wà ndandaa.

³⁴ Ntɔn mbuur katoïm Nzam afàten ndaa a Nzam, ntɔn nde afun'pa Dweela anjàkwo.

³⁵ Taa akwen Mwan, waa kàpe indiir byanswà kà an'kɔɔ ande.

³⁶ Mbuur afasà lìkwikilà ande amu Mwan, wë anà möö a mbul a in'tye. Mbuur mpa afasà lìkwikilà amu Mwan usàman anki möö, wëe nkyel a Nzam isàkal udu a nde. »

4*Yesu anà un'kaar un'nsi Samalya*

¹ Mpal kàyob Yesu naa Amfarisi bawem naa nde kafakyera anà kafaduumà alonki anjasoön Ywan,

² - Kuten anjàbwaj, Yesu kafaduumà anki nde njakwo, wæe alonki ande. - Mpal kawem Yesu indiir bateenà baar,

³ nde kälwomà u Yuday, waa kafurà Ngalile.

⁴ Mukyà kwo, yälöm naa nde atsul uboo a Samalya.

⁵ Apan, nde katol bul a Samalya mwey ikob a la Sikar, tsutsu a ywañ kapè Yakob mwan ande Yosefi

⁶ ntsu lakal fu a an'dà a Yakob. Ntøn yöön a mbwo, Yesu kakal wañabwaay kà un'beel a fu. La lakal isii a taañ a midi.

⁷ Un'kaar un'nsi Samalya mwey kàyi mutee an'dà. Yesu katen a nde naa: « Mpë an'dà anwa. »

⁸ Ntøn alonki ande bakkal anjakyà bul mukasom isaa adyà.

⁹ Wæe un'kaar awà, un'nsi Samalya awà, katen a nde naa: « Aben? Ngye Un'yudà, ngye awe anà yor mulom an'dà anwa, akà me, un'kaar mwey, un'nsi Samalya mwey? » - Kuten anjàbwaj, Ayuda un'tuüb watéy anà Asamalya. -

¹⁰ Yesu kun'fuur naa: « Ilakkal naa ngye ayob kab a Nzam anà mbuur wa kan'ten wà a ngye

naa: "Mpε an'dà", ngye mbuur alun'lööm an'dà, waa nde ulapà an'dà a möö. »

¹¹ Un'kaar waa kàten a nde naa: « Mwol, ngye akà kantin latey, fu a an'dà la sye làñàtyà mbɔɔn. Ngye an'dà a möö ma mafaken? »

¹² Nkye ngye an'soön taaràbi Yakɔb, mbuur kà ipε fu alà anà kànu' an'dà mwo nde ɲakwo, anà baan ande anà itɔŋà ande? »

¹³ Yesu kuŋ'fūur naa: « Mbuur wanswà anwà an'dà ma, afasawem mfwāä a an'da,

¹⁴ wée mbuur asànwà an'dà insun'pà mε, nde ufàsàwem anki mfwāä a an'dà akà ikikye, wée an'dà insun'pà mε isàbulà amu nde ntwà isafuunà ntɔn möö a mbul a in'tye. »

¹⁵ Apan, un'kaar kàten a nde naa: « Mwol, mpε an'dà ma, ntɔn mε in'köön afàsàwem mfwāä a an'dà, waa mε mpa in'fàsàyà mutee an'dà apà. »

¹⁶ Yesu kàten a nde naa: « Kyen, un'bel un'dim angye, waa ayàfurà pà. »

¹⁷ Un'kaar kun'fūur naa: « Mε un'dim watey. » Yesu naa: « Ngye awe anà iboŋ muten naa: "Mε un'dim watey." »

¹⁸ Ngye kákál abà adim atyeen, baal awà ngye awà apanà, kà wà un'dim angye anki. Abun, ngye an'ten ndandaa. »

¹⁹ Apan, un'kaar kàten a nde naa: « Mwol, mε in'manà naa ngye awà ɲangɔɔm. »

²⁰ Bàtaaràbi, bafakoömà udu a mɔŋ wà, wée bε, bε lätèn naa ikal kyan'kwo mukoömà kyà u Yelusàlèm. »

21 Yesu waa kàtèn a nde naa: « Un'kaar, nkyey, taañ làmuyaà alà mpa làsàkòimà bë Taa itàkal udu a mɔŋ awa, itàkal u Yélusàlém.

22 Bë, Asamàlya, bë làfakoimà Nzam mpa làyob bë. Bi, Ayudà, bi ifakoimà Nzam iyob bi, ntɔn möö afàyà u mbwo a Ayudà.

23 Wëe taañ làmuyaà, la sye lan'yà, mpal aŋjankömà a ndandaa bàsakòimà ba Taa u Dweelà anà u ndandaa, ba bà aŋjankömà ufàlen Taa.

24 Nzam wà Dweelà, kyakin baar bafun'kòimà bun'kòimà unsà dweelà anà unsà ndandaa. »

25 Un'kaar waa kàtèn a nde naa: « Më, më in'kyayob naa Mësya, iswanjà naa Klisto, asakyer ayà. Mpal usayà nde, nde asikyaän indiir byanswà. »

26 Yesu kun'fuur naa: « Më, më in'wà nde, më mbuur in'yaäimà wà anà ngye. »

27 Umpal bâyàfurà alɔŋki, ba bâmen ndaa mwéy yubem ntɔn nde kàkàl muyaäimà anà un'kaar. Wëe akà mbuur mwéy uboo aba kàkwe anki mukun'fuul naa: « Ngye nkye akwen akà nde? » Sye naa: « Ininà ngye akayaäimà anà nde? »

28 Apan, un'kaar kàsàwɔm làbuuñ ande paa, waa kâkyen bul, waa kàtèn a baar naa:

29 « Yàlamèn mbuur mwéy kan'ten a më indiir byanswà kâkyer më. Nkye nde kà wà Klisto anki? »

30 Kyakin bâtoo ba u bul, bâyi ba mper akà nde.

31 Apan sye, alɔŋki bun'siinà naa: « Rabi, dya! »

³² W  e   nde k  t  n a ba naa: « M  , m   in'we an   isaa ady  , isaa mpa lay  b b  . »

³³ Kyakin al  nki b  t  e  n   ba, ba a ba naa: « Nkye iky  kal naa mbuur mw  ey kun'twa  l isaa ady  ? »

³⁴ Yesu k  t  n a ba naa: « Isaa ady   am  , by   nt  n mukyer ukwen a mbuur kan't  m an   mukwey isal ande.

³⁵ B  , nkye b   l  f  t  n anki b     nakwo naa: "Yan'sal nso  j n   mubwo isaa." W  e   m  , m   al  kya  n naa l  duub mii ab  , an   l  ler an'ywan  : mb  ej yan'so  j an   yan'kwo mubwo!

³⁶ Un'b  weel kan'wal l  fur ande itaan an   kan'b  ba mb  ej nt  n m     a mbul a in'tye, nt  n mbuur kan'k  n an   mbuur kan'b  wo, b  m  en un'sak ba b  b    l.

³⁷ Ab  , un'sim af  t  n ndandaa naa: "Umw  ey af  k  n, umw  ey af  b  wo."

³⁸ M  , m   k  lato  m muk  b  wo mb  ej l  k    n aman b   mpay, baar asin b  s  o  n mwa    n  . W  e   b  , b   lan'b  l  a uns   b  weel a isal aba. »

³⁹ Asamalya mb  on b  si l  kwikila   amu Yesu nt  n imbal k  t   un'kaar naa: « Nde kan't  n am   indiir byanswa kakyer m  . »

⁴⁰ Undiir awun, mpal b  y  k  l  a ba tsuits   ap  nde, ba bun'b    n mukal an   ba. Yesu k  bwaay paa il  'byeel.

⁴¹ Abun sye, un'k  b   a baar k  si l  kwikila   nt  n ndaa k  t  e  n   nde   nakwo.

⁴² W  a ba b  t  e  n   a un'ka  r naa: « Bi kan's   a nki lakwikila   nt  n ndaa k   iky    n ngye, w  e  

ntɔn bi ηakwo kàmuwem, waa bi kan'yo'b naa ndandaa nde wà Un'tswaǟ a möö a meen. »

Yesu kan'kɔɔr mwan baal

⁴³ Ungo' a ilǟ byeel, Yesu kàlwomà̄ apan, waa kàkyen Ngalilë.

⁴⁴ Nde kàkyään nde ηakwo naa: « Nangɔɔm bafun'pà anki lákoo u nsi ande ηakwo. »

⁴⁵ Umpal kàtòl nde u Ngalilë, baar a itiir a nsi akin bun'wel ubwaŋ, ntɔn ba bákyer aman indiir byanswà̄ kàkyer nde kà un'kyɔm, ntɔn ba sye bákyen un'kyɔm.

⁴⁶ Apan Yesu kàfurà Kana u Ngalilë, ntsūkàbuul nde an'dà vin. Kàkal anà undweer a mfum a anjità mwèy , mwan ande wàbaal kàkal anà ukyal u Kapernawum.

⁴⁷ Mpal kàwem nde naa Yesu kan'yà u Yuday a Ngalilë, waa kàkun'man anà kun'böön naa nde utyà anà ukɔɔr mwan baal ande awà kàkal tsuitsǖ mukwà̄.

⁴⁸ Yesu kàteñ a ndé naa: « Isàkal naa be lámèn anki idiim ana impà, be lásá anki lákwikilà aka ikikye! »

⁴⁹ Mfum anjità awà kun'fuur naa: « Mwol, tyà kusà a mwan amè mukwà̄. »

⁵⁰ Yesu waa katen a nde naa: « Kyen, mwan angye we anà möö. » Mbuur awà kàsi lákwikilà u ndaa katen Yesu a nde, waa kàkyen.

⁵¹ Umpal kàkal nde mutyà, baar a isal ande bákabwey ande, waa bun'kyään naa: « Mwan angye kan'wà̄ möö! »

⁵² Apan, nde kàfuul ba naa taañ nà mwan
ande ukayà, ba bun'fuur naa: « Lèbwèy a mpye
lalwomà ywenà, utaanj atatwèb, ungō a midi. »

⁵³ Taarànde kàyòbà naa lákäl taañ nsil laley
alà kun'kyään Yesu naa: « Mwan angye we anà
möö ». Apan, nde anà ndwà ande yanswà bàsi
lakwikilā amù Yesu.

⁵⁴ Kyaki kya idium a impà kyàyweel kàkyer Yesu
u mfuurā ande u Ngalile fà Yuday.

5

Yesu kan'koɔr ikar mwèy wàbaal

¹ Ungō a indiir abi byanswà, kàkäl anà un'kyom
a Ayudà, waa Yesu kabéenà Yélusàlém.

² Kyekà, u Yélusàlém, tsûtsū a munàmbwo a
In'kòk, kyàkäl anà itey a an'dà bafàbel un'sà
Ebelyō naa Bètesdà. Kya kyàkäl anà myäy, myäy
in'tyeen.

³ Ungyèl a myäy ami un'kabò abey bákál musil:
ikwàmii, anjibweel anà ikar bákál mudil naa an'dà
inini,

⁴ ntòn utaanj lèmwèy un'kyeey a Mwol mwèy
kàfatòlà uboo a itey, waa kàfanii an'dà. Un'beey
atatwèb kàfatòlà kan'dà aŋàni, kàkyer afakcoɔrà
itákál naa ukyl ande abey bákaben.

⁵ Kwo kàkäl anà ikar mwèy kàkäl anà ukyl
mbul an'kwem an'tař aŋinaan.

⁶ Utaañ kun'men Yesu wàŋàbɔ̄n anà kàyob nde
naa nde kàbel itaan, nde kun'fuul naa: « Nkye
ngye akyàkwen akcoɔrà? »

⁷ Ikar kun'fuur naa: « Mwol, mε in'we anki anà mbuur akan'tɔɔm uboo a itey umpal ifàsèmà an'dà munini. Umpal in'kyà mε, mbuur asin kan'tɔɔmà kusà a mε. »

⁸ Yesu kàten a nde naa: « Mbarà, sèn ipɔy angye, kyen. »

⁹ Apan sye, baal awà waa kàkɔɔrà, kàsèn ipɔy ande, waa kàsèmà mukyà. Kyekà, ilà' akin kyakàl ilà' a saba.

¹⁰ Apan, amfum a Ayudà bàfuul baal awà kàkɔɔrà naa: « Nàbà ilà' a saba, ngye mbwo musyen ipɔy angye yatey. »

¹¹ Wèè nde kafuur naa: « Mbuur awà kan'kɔɔr, aten a mε naa: "Wal ipɔy angye, kyen." »

¹² Ba bun'fuul naa: « Nà mbuur awà aten a ngye naa: "Wal ipɔy angye, kyen"? »

¹³ Wèè mbuur awà kàkɔɔrà, kàyobà anki naa nà kun'kɔɔr, ntɔn Yesu kàbilà uboo a ikoñ a baar bákàl kà ikal akin.

¹⁴ Ungoongo; Yesu kàfun'man uboo a ndwà a Nzam, waa kàten a nde naa: « Le, apan à ngye awà njàkɔɔrà. Twon an'fàkyer man'be, ntɔn undiir anjàsoön ube ukɔɔn afayeel. »

¹⁵ Baal awà kàkàkyàän amfum a Ayudà naa Yesu kun'kɔɔr.

¹⁶ Lalan Ayudà bàmèeyà ba Yesu nkwaanj, ntɔn nde indiir abi kàkyerà ilà' a saba.

¹⁷ Wèè Yesu kafuur naa: « Tii lalà Taa wàmusal, mε sye in'wàmusal. »

¹⁸ Ntɔn ndaa ayi, amfum a Ayudà báyileñà ipòl mbɔɔn mukun'dwa, kànà ntɔn kàbeyà nde

saba anki, w  e n  n k  te  n   nde naa Nzam w   Taar  nde   akwo, ab   nde mum  n   l  sii l  mwey an   Nzam.

Ik  b a Mwan a Nzam

¹⁹ Apan Yesu k  fawal ndaa, waa k  ten a ba naa: « Ndandaa, ndandaa me al  ky  n, Mwan ukwe anki mukyer ak   undiir mw  ey nde   akwo, w  e n   wa akw   uf  man nde mukyer ak   Taa. N  n indiir byansw   uf  kyer Taa, Mwan sye af  kyer bya.

²⁰ N  n Taa akwen Mwan, an   nde sye afun'swanj indiir byansw   uf  kyer nde   akwo. Nde af  sun'swanj indiir mw  ey byakol  kolk byan'so  n abi n  n be l  s  kal uns   ubem.

²¹ N  n, as  naa Taa uf  wiyy nde aku' an   ufap   nde m    , abun sye Mwan af  p   m     ak   mbuur awukwen   de.

²² Taa uf  ts  il anki mbuur nsanj, w  e nde ik  b atsul nsanj kyansw   k  pe ak   Mwan,

²³ n  n baar b  nsw   basi Mwan l  koo, as  naa b  f  sa ba Taa lakoo. Mbuur mpa af  sa Mwan l  koo, nde sye Taa aw   kun't  m ufun's   anki l  koo. »

²⁴ Nde k  kw  y naa: « Ndandaa, ndandaa me al  ky  n, mbuur wansw   af  wem ndaa am   an   af  sa l  kwikil   amu mbuur kan't  m, nde we an   m     a mbul a in'tye, nde uya' anki u nsanj, w  e nde k  kyatoo itaan uns   ukwa, nde k  ky  wal m    .

²⁵ Ndandaa, ndandaa me al  ky  n, taanj l  muya   - la sye lan'kwo - al   b  s  wem aku' ndaa

a Mwan a Nzam. Baar bàsàwem ya, bàsàkal anà möö.

²⁶ Ntɔn, asànaa Taa awà nde anà möö amu nde ñakwo, nde kàpè mbwo akà Mwan mukal anà möö.

²⁷ Nde kun'pe iköb mutsul nsaj, ntɔn nde wà Mwan a mbuur.

²⁸ Twon lan'man ndaa yubem unsà ya, ntɔn taanj làmuya à alà bàsàwem baar banswà abà uboo a an'dii ndaq ande.

²⁹ Baar bakyer indiir aŋàbwaj bàsàwiya à ntɔn muwal möö, wεe baar bakyer indiir ibe, ba bàsàwiya à ntɔn nsaj.

³⁰ Mε, me in'kwe anki mukyer akà undiir mwey me ñakwo: me in'fàtsul nsaj a ndaa in'fàwem me, lalan mbar in'fàtsul me yà balàbal, ntɔn me in'fàlenj anki ukwen ame ñakwo, wεe me in'fàlenj ukwen a mbuur kan'toim.

Imbal ntɔn Yesu

³¹ « Ilakal naa me kàtē imbal ntɔn me ñakwo, kya kyàlakkal anki kyà ndandaa.

³² Wεe mbuur asin afan'tee'l imbal anà me sye in'kyàyo'b naa imbal ufan'tee'l nde kyà ndandaa.

³³ Be, be latoim akyeey akà Ywan, nde waa kàtē'l ndandaq imbal.

³⁴ Aka me, me mfun a imbal a mbuur kyatey, wεe an'ten me abà, ntɔn be làwú' möö.

³⁵ Ywan kàkàl asànaa mwinà aŋàkyàä wàmupà pεela: u taanj làmwey be lakwen manun un'sak a pεela ande.

³⁶ Wεe me, me in'we anà imbal aŋàsöön kyà Ywan, ntɔn isal abyà kan'pe Taa mukyer, isal nsil

bya in'fàkyer mε bi anà bya ifan'tee'l imbal ntɔn
muswaŋ naa Taa kan'toṁ.

³⁷ Taa awà kan'toṁ nde ḥakwo kàtε imbal ntɔn
mε. Wεε bε, bε lèwem anki akà ikikye ndaa ande,
bε lèmen anki akà ikikye ntabwey ande.

³⁸ Ndaa ande yatey amu bε, ntɔn bε mbuur
kun'toṁ lèfùn'sà anki lèkwikilà.

³⁹ Bε, bε lafalab pansi pansi Ndaa Anjason, ntɔn
bε lèfasi naa bε lèwal möö a mbul a intye uboo
aya: kyekà ya ḥakwo ifatà imbal ntɔn mε!

⁴⁰ Wεε bε, bε lèkwen anki muyà akà mε ntɔn
muwal möö.

⁴¹ « Mε in'fàwal ąnki lèkoo lèfàfà akà baar.

⁴² Wεε mε in'kyayob naa amu bε ukwen batey
akà Nzam.

⁴³ Mε, mε kàyi kà ikob a Taa, wεε bε, bε latoñ
mukan'wal. Isákal naa mbuur asin kan'yà kà ikob
ande ḥakwo, bε lèkyer asun'wal!

⁴⁴ Aben, nkye bε lan'kwo mukal anà lèkwikilà,
bε baar lèkoo abε lèfàfà akà bε a bε, anà mpa
lèfaleñ lèkoo lèfàfà akà Nzam mpel?

⁴⁵ Be twon lan'si naa mε in'sàkyer alafüün kusà
a Taa. Mbuur afüünà bε Mɔsε awà lèsi bε lèkyän
abε.

⁴⁶ Kyakin, yàlakal naa bε lèsi lèkwikilà amu
Mɔsε, bε lèlásà lèkwikilà akà mε sye, ntɔn nde
kàsoñ ntɔn mε.

⁴⁷ Wεε isakal naa bε lèsi anki lèkwikilà u ndaa
kàsoñ nde, bε lan'kwo aben musa lèkwikilà u
ndaa amε? »

*Yesu kan'dii abaal nsaab tyeen
(Mat 14.13-21; Mlk 6.30-44; Luk 9.10-17)*

1 Ungo' a indiir abi, Yesu kàsabà sim a ewà a Ngalile lumwèy, akyà bafàbel sye naa Tiberyade.

2 Ikoij a baar mbɔɔn kyàkal muyun'lab, ntɔn bàmen ba idiom kàkyerà nde udu a abey.

3 Kyakin Yesu kàbeena nde udu a mɔŋ, kàbwaay nde paa anà alɔŋki ande.

4 Pak, un'kyɔm a Ayudà, lìkàl tsuitsu' mukwo.

5 Kyekà, kàsen nde mii, nde kàmen ikoij a baar mbɔɔn kyan'yà akà nde, nde kàfuul Filipo naa: « Bi kan'kwo musom ken mampà ntɔn baar bà badi? »

6 - Kàten nde abà ntɔn mubilà Filipo u mpem, ntɔn akà nde, nde kàkyer ayobà naa nde ininà uyàkyer. -

7 Filipo kun'fuur naa: « Itàkal lìfur a mbul mwèy lun'syaäl a an'ywaŋ lìkwo anki musom mampà isàkal naa mbuur mbuur awal itàkal kitsu. »

8 Umwèy uboo a alɔŋki ande, ikɔb ande Andre, un'tɔŋ a Simɔn Petɔlà, kàten a nde naa:

9 « Mwan baal mwèy awà apà, nde we anà mampà an'tyeen mà ɔrze anà bibaan a nsɔ' byeel. Wèe indiir abi nkyc byan'kwo mukyer akà un'kàbɔ a bɔar? »

10 Yesu kàten naa: « Laswèŋ baar babbwaay. » Ikal akin kyàkal anà in'leŋ mbɔɔn. Baar waa babbwaay, ba bìkàl abaal isii a nsaab tyeen.

11 Apan, Yesu kàwèl mampà, kàfuur an'tɔɔn,

waa kàkàb akà baar bákál paa. Nde kàkyer abun sye ntōn nsō: nde kapéé yinà yanswà bákweenà ba muwal.

¹² Umpal báyuür ba, Yesu kàtén a alɔŋki ande naa: « Lakoñjà itiir byan'sal, ntōn akà undiir ukjöñ akyà bwà. »

¹³ Ba bákoñjà bya, waa báyoöl in'lwanj, in'lwanj kwem aŋiyweel a itiir a mampà an'tyeen mà ɔrzé byàsaäl akà baar bádi.

¹⁴ Mpal bámén baar impà kàkyer nde, ba báteń naa: « Ndandaa mbuur awà, wà Nangɔɔm awayà u mœen! »

¹⁵ Wéé Yesu, abà kàyob nde naa ba bákyer ayun'wal a ngwal ntōn mukun'sà mfum, nde kafákya u mpey aŋjáyen udu a mɔnj.

Yesu wàmuyikyà udu a an'dà

(Màt 14.22-33; Mlk 6.45-52)

¹⁶ Mpal lābū sisye, alɔŋki ande báyatya kà un'kɔɔl a ewà,

¹⁷ ba bábilà u bwaar lámwey, waa básemà mubweel ewà ntōn mukyà Kapernawum. Lápib lákál lan'bwa itaan, Yesu kákál anki aŋjátataan.

¹⁸ Un'pob angwal kákál muful, ewà kyákál munini.

¹⁹ Ba bákál ban'kyer an'kilomètre an'tyeen, itákál an'syaam, ba bámén Yesu wàmuyikyà udu a an'dà, wàmuyàsin tsútsú a bwaar. Apan bɔɔmà lakyer akaar.

²⁰ Wéé Yesu kàtén a ba naa: « Wà me, twon lan'man bɔɔmà! »

21 Ba bákwen mukun'wal u bwaar, wee la lákálan'tol u mœn kà ikal akyà bákyen ba.

Ikoñ a baar kyàmuleñ Yesu.

22 U taanjtye, ikoñj a baar bàsàsal u sim lumwey, bàmen ba naa bwaar làkal làmwey mpel paa, naa Yesu sye kàkyen anki mbwo mwey anà alonki ande uboo a bwaar aba, wee ba, bàkyen ba mpel anjayen.

²³ Apan sye, an'bwaar asin mafuu' Tiberyade, mayakola tsuitsu' ka ikal badi ba mampa, ungo' kafuur Mwol an'tcoo.

24 W  e   utaa  n kamen iko  j a baar naa it  kal Yesu, it  kal alo  ki ande b  kal anki paa, baar b  abil   ka an'bwaar, waa b  kyen Kapernawum mukale  n Yesu.

Yesu wà làmpà a mōō

25 Utaaŋ bun'men ba u sim a εwà lumwèy, ba bâten a nde naa: « Rabi, ngye apà an'yàkɔlà taanà? »

26 Yesu kafuur naa: « Ndandaa, ndandaa me alàkyään, kà ntɔn impà làmen be anki waa be, be layan'len, wëe ntɔn ládi be mampà anà làyuür be.

27 Twon lan'sal ntɔn isaa abyà ifàtay, wee ntɔn
isaa ifàlam ntɔn möö a mbul a in'tye, bya akwà
usàlapà Mwan a mbuur, ntɔn nde wà mbuur kàsi
Taa Nzam invèm ande. »

²⁸ Apan, ba bun'fuul naa: « Ininà bi kan'kwo mukyer ntɔn musal isal a Nzam? »

²⁹ Yesu, kafuur naa: « Isal udilà, Nzam aka bë kyà musa lakwikila amu mbuur katòim nde. »

³⁰ Apan ba bun'fuur naa: « W  e   ngye, idiim n   ngye akyer nt  n bi im  n an   bi kasi l  kwikil  ? Inin   ngye af  sal? »

³¹ B  ankaa abi b  adi mane u nsye a ip  l, as  naa b  as  n ya naa: "Isaa kape nde mudy   by   l  amp   laf  du." »

³² Apan Yesu k  aten a ba naa: « Ndandaa, ndandaa m   al  kya  n, k   M  se tey k  lape l  amp   a du, w  e   Taa am   af  lap   l  amp   a du l   ndandaa. »

³³ Nt  n l  amp   a Nzam l   mbuur kan'f   du an   kan'p   m  j   u m  en. »

³⁴ Apan, ba b  aten a nde naa: « Mwol, ip   taan lansw   l  amp   al  . »

³⁵ Yesu k  aten a ba naa: « M  , m   in'w   l  amp   a m  j  . Mbuur away   ak   m   us  wem anki ngyal ak   ikikye, mbuur aw   as   l  kwikil   amu m  , us  wem anki mfw  a   ak   ikikye. »

³⁶ W  e  , m   ya k  aky  ten a b   naa: b   l  aky  man, w  e   b   lasaa anki l  kwikil  . »

³⁷ Baar banswa kan'pa Taa b  s  ay   ak   m  , an   mbuur ay   ak   m  , m   in'sun'piy anki, »

³⁸ nt  n k  ay  t  l   m   f   du, k   mukyer ukwen am     akwo anki, w  e   mukyer ukwen a mbuur aw   kan't  m. »

³⁹ Le, ukwen a mbuur aw   kan't  m ab  : naa mbuur wansw   kan'pe nde uk  j  n aky   bw  , w  e   m   un'wiiy k   il   a ntsu  . »

⁴⁰ Abun, ukwen a Taara  m   ab  : mbuur wansw   aman Mwan an   as   l  kwikil   amu nde, uk  l an   m  j   a mbul a in'tye, waa m  , m   in'sun'wiiy »

kà ila  a ntsu . »

41 S m  apan, Ayud  b bul  mu n j n n nt n k t n nde naa: « M , m  in'w  l mp  l f  du. » –

42 Ba waa b f te n  naa: « Nky  nde k  Yesu, mwan a Y sefi anki? Nky  bi taar nde an  ngwa n kay b anki? Aben nde kan'kwo muky ey uy l apan  naa: "M  an'y t l  f  du"? »

43 W e  Yesu kafuur naa: « Twon lan'n n n b  a b . »

44 Ak  mbuur mw y ukwe anki muy  ak  m  is kal naa Taa aw  kan't m kun'naan anki, waa m , m  insun'wiyy k  ila  a ntsu .

45 A ng o m b s n ab : "Nzam as l n  ba bansw ." Mbuur wansw  k w em Taa an  k ky ey an'l o n ande, ay  ak  m .

46 Ikaswan  naa ak  umw y k men anki Taa ak  ikik y , n  mbuur mw y aw  k f  ak  Nzam, nde aw  k men Taa.

47 Ndand a , ndand a , m  al k ya n : mbuur as  l kw kil  we an  m   a mbul a in't ye.

48 M , m  in'w  l mp  a m  .

49 B nk a  ab  b di man  u ns y  a ip l , w e  ba b ky k w .

50 W e  l mp  l y t l  f  du, l  naa mbuur ady  la uk o n ak w .

51 M , m  in'w  l mp  aly  an  m   l f  du. Is kal naa mbuur kan'd y  uns  l mp  al , nde as kal an  m   a mbul a in't ye. L mp  al  in's p  m , lun's n  a ndu  am  an'p  m  nt n m  n ik l an  m  . »

⁵² Apan, Ayudà bàsyeelà mbaan à ngwalàngwal ba a ba: « Aben mbuur wà kan'kwo mupà bi un'soñ a ndür ande naa bàdi wa? »

⁵³ Abun, Yesu kakyaän naa: « Ndandaa, ndandaa me alakyaän: isàkal naa be làdi anki un'soñ a ndür a Mwan q mbuur anà be lànu anki an'kil ande, be möö lasakal awa anki.

⁵⁴ Mbuur awadyà un'soñ a ndür ame anà anwà an'kil ame, nde we anà möö a mbul a in'tye, waa me, me insun'wiyy kà ila a ntsuü.

⁵⁵ Ntøn un'soñ a ndür qmè wà isaa a ndandaa byàdyà ana an'kil ame ma man a ndandaa.

⁵⁶ Mbuur awadyà un'soñ a ndür ame anà anwà an'kil ame, nde wà amu me anà me in'wà amu nde.

⁵⁷ Asànaa Taa awà kan'toñ awà nde anà möö, me sye in'wà anà möö u mbwo ande. Abun, mbuur asan'dyà, nde asàkal anà möö u mbwo ame:

⁵⁸ Alà là làmpà làyatclà fà du. La kà latey asànaa la akwà bádi bankaa abe. Ba, ba bákyàkwà. Wëe mbuur asàdyà làmpà là, nde asàkal anà möö a mbul a in'tye. »

⁵⁹ Indiir abi nde kàlcoñà u ndwà a nkoiñ a Ayudà u Kapernawum.

Ndaa a möö a mbul a in'tye

⁶⁰ Ungo báwem ba Yesu, bàmbcoñ uboo a alɔŋki ande báten naa: « Ndaa ayi yà bwoor! Nà kan'kwo muwem ya? »

61 W  e   nde kay  b nde   nakwo naa al  nki ande b  k  al mukun'twe nt  n ndaa ayi, waa k  t  en a ba naa: « Nkye ndaa ayi y  m  ladii ukyal? »

62 Akya is  kal naa b   lan'man Mwan a mbuur w  m  ub  en   mper k  k  al nde kus  ? »

63 Dweel   l  f  p  p   m  j  , w  e   un's  n a ndu  r w   undiir mw  ey nd  j   watey. Nd  a an't  n m   a b   y   dweel   ana m  j  .

64 W  e   bamw  ey uboo ab   b  f  s  s   anki l  kwikil  .
» Abun, Yesu k  kyer ayob   f   n  sem   naa b  n  a mpa b  sy   l  kwikil   ana n   kalun'y  l  . »

65 Nde k  kw  y naa: « Kyakin k  lakya  n m   naa: "ak   mbuur mw  ey ukwe tey muy   ak   m  , is  kal naa ya Taa kun'p   anki." »

66 F   apan, al  nki ande mb  on b  kyer alwoma  , waa b  w  y moyik   ana nde.

67 Apan, Yesu k  t  en a B  kwem Anjiyweel naa: « Atol b  , nkye b   l  kwen anki mukya  ? »

68 Sim  n Pet  l   kun'fuur naa: « Mwol, bi iky   ak   n  ? Ngye awe ana ndaa a m  j   a mbul a in't  ye. »

69 Bi, bi k  ky  s   l  kwikil   ana k  ky  y  b naa ngye, ngye aw   Njun'ky  el a Nzam. »

70 Yesu kafuur naa: « Nkye k   m   anki k  las  j  l, b   B  kwem Anjiyweel? Kyek   umw  ey uboo ab   w   ilen! »

71 Abun, nde k  t  en   nt  n Yudasi, Mwan a Sim  n Isikaly  t. Nt  n nde wumw  ey uboo a B  kwem Anjiyweel aw   k  lun'y  l  . »

7

Nkōōn a lākwikilà a atōŋ a Yesu

¹ Ungo' apan, Yesu kàiyilyaanjà u Ngalilé. Nde kàkwen anki tuyilyaaŋ u Yuday, ntɔn amfum a Ayudà bàleŋjà mukun'dwa.

² Kyekà, un'kyɔm a ndwà a ntɛn a Ayudà kàkal tsūtsú.

³ Apan, atōŋ a Yesu bâten a nde naa: « Lwomà apà, kyen Yuday, ntɔn alɔŋki angye sye bâmen isal akyerà ngye bi.

⁴ Akà mbuur mwèy ufàkyer anki undiir u nku isàkal naa nde akwen umenà. Ntɔn akakyera ngye indiir abi, wèy ngye ñakwo sye amenà u mii a baar. »

⁵ Abun, atōŋ ande ñakwo bun'si anki lākwikilà.

⁶ Apan Yesu kàtèn a ba naa: « Taan ame ñàtakwo anki. Wèe akà bë, taan lanswà là ubwanj.

⁷ Mèen ikwe tey mukàlayiiŋ, wèe më, nde akyer afan'yiiŋ, ntɔn më in'fàtà imbal naa isal ande byà ibe.

⁸ Kyakin, bë, bë lâbeenà un'kyɔm. Akà më, më in'beenà tey un'kyɔm, ntɔn taan ame ñàtakwo anki. »

⁹ Ungo' muten abà, nde kàsàbwaay u Ngalile.

Yesu kà un'kyɔm a ndwà a ntɛn

¹⁰ Wèe mpal bâkyen atōŋ ande un'kyɔm, apan, nde sye kâbeenà anjàyen, kà u mii a baar anki, wèe asànaa u nku.

11 Umpal a un'kyɔm, amfum a Ayudà bayun'leñà ba, waa bâteenà naa: « Waken nde bâ? »

12 Baar bâsyeelà mbaan̄ mbɔɔn ntɔn nde uboo a nkɔïj. Amwεy naa: « Nde wà mbuur anjàbwaj ». Wεe bumwεy naa: « Naa, nde wà muyibwiy baar ndwan̄. »

13 Itàkal abun, akà mbuur mwεy kâteenà anki u mii a baar, ntɔn ba bâtiinà amfum a Ayudà bɔɔmà.

14 Un'kyɔm kâkal kan'tol uboboo, Yesu kabéenà ndwà a Nzam, waa kâlɔɔnjà.

15 Amfum a Ayudà bâmen ndaa yubem, waa bâteenà naa: « Aben nde uyobà, nde mbuur mpa kâtaïj? »

16 Yesu kafuur naa: « An'lɔɔn amε kâ man'fà akà mε anki, wεe mambuur kan'toïm.

17 Isàkal naa mbuur akwen mukyer ukwen a Nzam, nde asayob naa nkye an'lɔɔn amà man'fà akà Nzam, lεe mε in'wà muten kâ ikɔb amε ñakwo.

18 Mbuur afâten ntɔn nde ñakwo, afâlen̄ lâkoo ande ñakwo. Wεe mbuur afâlen̄ lâkoo a mbuur kun'toïm, nde wà mbuur a ndandaa, usɔɔr akà nde batey.

19 Nkye kâ Mɔse anki kâlapε Un'kɔɔn? Wεe akà umwεy uboo abε ufâsyääl anki wa. Ntɔn nkye lâkwen bε mukan'dwa? »

20 Ikoïj a baar kyun'fuur naa: « Ngye awe anà un'sɔɔnjà! Nà akwen akadwa? »

²¹ Yesu kafuur naa: « Mε, mε an'kyer isal imwεy, wεe be banswà, be lan'bem!

²² Ntɔn Mɔse kàlaswεj mukyεy baan abaal - ya sye yàfu' anki akà Mɔse, wεe yàfu' akà bànkaa - waa be láfakyey baal mwεy ila' a saba.

²³ Isàkal naa be lan'kwo mukyεy baal mwεy ila' a saba ukɔɔn abεy Un'kɔɔn a Mɔse, ntɔn nkye làman'wem be nkyεl ntɔn an'kɔɔr mε baal aŋjun'kiinà ila' a saba?

²⁴ Twon lan'tsul mbar ntɔn ubwaŋ a nsà, wεe làtsul mbar a balàbal. »

Nkye Yesu wà Klistɔ?

²⁵ Ndàm a baar uboo a baar a Yelusàlem bâtεenà naa: « Nkye wa kà mbuur bayilej ba mudwa anki?

²⁶ Le, nde wàmuten u mii a baar, wεe akà mbuur a un'sà nso watey! Nkye amfum abi ban'kyey naa ndandaa nde wà Klistɔ?

²⁷ Mpàl usàyà Klistɔ, akà mbuur mwεy usàyob anki ntsú kan'fà nde. Wεe baal wà, bi ikyayob ntsú kan'fà nde. »

²⁸ Apan, umpal kàlɔɔnjà Yesu u ndwà a Nzam, nde kàsi un'kwεj: « Be, be lákyan'yòb! Be lákya'yòb ntsú an'fà mε! Wεe mε, mε kàyi anki mε ñakwo, mbuur awà kan'tòm wà ndandaa. Be, be lun'yòb anki.

²⁹ Mε, mε in'kyun'yòb, ntɔn mε kàfu' akà nde, nde sye kan'tòm. »

³⁰ Apan, ba bâlej mukun'kɔr, wεe akà mbuur kun'bà' anki, ntɔn taan' ande lákàl aŋjàkwo anki.

31 Uboo a ikoñ, baar mbɔɔn bàsi lìkwikilà amu nde. Ba bateenà naa: « Nkye mpal usaya Klisto, nde asàkyer impà anjasooñ abyà ukyerà mbuur wà? »

Aseey ntɔn mukɔr Yesu

32 In'jün myàkal uboo a ikoñ a baar ntɔn Yesu, myayabol kà an'tsu a Amfarisi. Apan, andwer a angan anà Amfarisi waa batoñm aseey ntɔn mukun'kor.

33 Yesu katèn naa: « Mε, me in'wà anà be taan ikikye, ungo' me in'kyà ntsu akà mbuur kan'toñm.

34 Be lakyer asan'len, wee be lasan'man tey, ntɔn be lìkwe anki muyà kà ikal in'sàkal mε. »

35 Fà apan, amfum a Ayudà bàsemà muful ba a ba naa: « Nde apey ayakya ken ntɔn bi ifàkɔɔn un'man? Nkye nde apey ayakataan Ayudà akwà bapää uboo a Angeliki? Nkye nde apey Angeliki usàkàlɔñ? »

36 Ikaswanjà aben ndaa uten nde ayey naa: "Be, be lakyer asan'len, wee be lasan'man tey, naa sye be lìkwe tey muyà kà ikal in'sàkal mε"? »

Ngyal a an'dà a mȫ

37 Ilà a ntsuu a un'kyɔm kyàkal ilà mwey kya kolàkol. Yesu kakal umbär wàmukyaänà naa: « Isàkal naa mbuur we anà mfwää, wey nde uyi akà mε, waa unwà. »

38 Mbuur awe anà lìkwikilà amu mε, "ngyal a an'dà a mȫ isàttoo u mpem ande", asànaa iteенà Ndaa Anjasooñ. »

³⁹ Kàtèenà nde abunà, yà ntɔn Dweelà bàlìwal baar bàlìsà làkwikilà aba amu nde. Umpal ayin, Dweelà kàkal anjatàpà anki, ntɔn Yesu kàkal anki anjatàwal làkoo.

Ikoñ kyan'kaabà ntɔn Yesu

⁴⁰ Amwèy uboo ikoñ bàwem ndaa ayi, ba bâteenà naa: « Ndandaa mbuur awà, wà Njangɔɔm! »

⁴¹ Bumwèy bâteenà naa: « Nde wà Klistɔ! » – Wèe bumwèy bafuur naa: « Nkye Klistɔ sye an'kwo utoo u Ngalile? »

⁴² Nkye Ndaa Anjàsɔn iteенà anki naa nde asàkal mbuur a ywar a David, nde asàfà Bètelem, bul kàkalà David? »

⁴³ Apan, ikoñ kyakaabà ntɔn nde.

⁴⁴ Amwèy uboo a ba bâkweenà naa bun'koir, wèe akà mbuur mwèy kàkwe anki mukun'ba.

Nkɔɔn a làkwikilà a amfum a Ayudà

⁴⁵ Aseey bâyafurà ba akà andweer a angaj anà Amfarisi, ba bafuul naa: « Ntɔn nkye mpa latwaäl bë Yesu? »

⁴⁶ Aseey bafuur naa: « Akà mbuur mwèy njatàten anki akà ikikye asànaa nde! » –

⁴⁷ Apan, Amfarisi bafuul naa: « Nkye anà bë sye, nde akyàlabwiý ndwanj? »

⁴⁸ Nkye we anà umwèy uboo a amfum itàkal uboo a Amfarisi, kàsi làwikilà amu nde?

⁴⁹ Wèe baar abà, baar mpa bâyob Un'kɔɔn akà ikikye, ba bânjàkuül! »

51 « Nkye Un'kɔɔn abi afàtsüül mbuur mbar ukɔɔn atun'wem anà muyob naa nde nkye kan'kyer? »

⁵² Ba bun'fuur naa: « Nkye ngye sye awà un'nsi Ngalile? Len, ngye ayàman naa akà ñangoom mwéy ufàttoo anki u Ngalile akà ikikye. »

⁵³ Ungo' apan, mbuur mbuur kàfurà ndwà
ande.

8

Yesu anà un'kaar inswem

1 Yesu kakyen moŋ a In'te a olive.

2 Ututu tutu, nde kàyàfurà u ndwà a Nzam.
Un'sen a baar wanswà kàyi akà nde, nde waakàbwaay, waa kàsemà mulçn.

³ Apan, alččøn a Un'kččøn anā Amfarisi bun'twaäl un'kaar mwey bákör ba wàmutà inswem, waan bun'tçl uboboo a baar banswà.

⁴ waa bâten a Yesu naa: « Un'lcoñ, un'kaar wâbamun'kôr wàmutà inswem.

⁵ Unsà un'kɔon, Mɔsè ka iswəŋ mutà akaar a tub abà in'kul. Waa ngye, ngye an'ten aben bá? »

⁶ Bàtēenqà ba aba ntōn ba bun'lwēb ndaa, anà ba
bakäl anà uñdiir ban'kwo ḥa mukun'fuün. Wées
Yesu waa katsuüm, kasema mubaar in'dyära a
lapin u meen.

⁷ Ntōn bàsi ba muküünà mukun'fuul, Yesu kàsuub un'tswe, waa kàten a ba naa: « Isàkala naa apà we anà mbuur mwey uboo a bë mpa

anjàtakyer man'be akà ikikye, wey nde kun'kaïm un'kul atâtweb. »

⁸ Ungoō, kafatsuüm nde, nde kàsöñ u mœen.

⁹ Ungoō bawem ba ndaa ayi, ba bàsemà mutà upay umwèy umwèy, semà akà andweer. Wëë Yesu kásásal anjàyen, un'kaar kàkyàmbar kusà a nde.

¹⁰ Apan, Yesu kàsuub nde un'tswe, waa kun'fuul naa: « Un'kaar, bâken ba? Nkye akà mbuur akyapà ikwàndwà? » –

¹¹ Nde kàfuu naa: « Nja, Mwol, akà mbuur. » Waa Yesu kâten a nde naa: « Më sye, më apà anki ikwàndwà. Kyen, twon an'fakyer man'be. »

Yesu wà pëelà a mœen

¹² Yesu kafatén a ba naa: « Më, më in'wà pëelà a mœen. Mbuur ayan'lab, nde usákyà anki u mpib akà ikikye, nde asàwal pëelà làfapà möö. »

¹³ Apan, Amfarisi bâten a nde naa: « Ngye, ngye awàmutà imbal angye ñakwo. Imbal angye kà kyà ndandaa anki. »

¹⁴ Yesu kafuu naa: « Yà ndandaa naa më, më in'wàmutà imbal amë ñakwo. Imbal amë kyà ndandaa, ntõn më in'kyàyob naa më an'fà ken anà më sye in'kyà ken. Wëë bë, bë làyob anki naa më an'fà ken anà më sye in'kyà ken.

¹⁵ Bë, bë nsanj láfatsul unsà imbuur. Wëë më, më in'fatsüül anki mbuur nsanj.

¹⁶ Mpabalà, isàkal naa më in'kyer atsul nsanj, ntsüül a nsanj amë yà balàbal, ntõn më kà in'wà

anjàyen anki, w  e m   in'w   an   Taa, mbuur aw   kan'to  m.

¹⁷ Bas  n uns   Un'k  on ab     akwo naa b  f  t  n anki imbal a ba  r b  j  l.

¹⁸ M  , m   in'f  ta imbal am     akwo, Taa aw   kan'to  m afan't  el sye imbal. »

¹⁹ Apan ba b  te  n   a nde naa: « W  ken Taar  n   wa? » Yesu naa: « Be, be m   lan'y  b anki, it  kal Taar  m  , be lun'y  b anki. Il  kal naa be lan'y  b, be sye Taar  m   l  kyer alun'y  b. »

²⁰ Ndaa ayi, Yesu ya k  te  n   umpal k  l  o  n   nde u ndw   a Nzam, k   ikal a insak a an'kab. Aka mbuur mw  y kakwe anki mukun'k  r, nt  n taan   ande l  kal anj  kwo anki.

« Be, be l  kwe anki muky   mper ay   in'ky   m   »

²¹ Yesu k  f  aten a ba naa: « M  , m   in'kyer ay  ky  , be l  kyer ayan'len, w   be, be l  s  kw   uns   ub   ab  . Be l  kwe anki muky   mper in'ky   m  . »

²² Apan amfum a Ayud   b  te  n   naa: « Nkye nde we an   an'ky  n mudwa nde   akwo, nt  n nde w  muten naa: "Be l  kwe anki muky   mper in'ky   m  "? »

²³ Yesu kafuur naa: « Be, be l  b  a baar a indiir a m  en m  . W  e m  , m   in'w   mbuur a indiir a dudu. Be, be l  b  a baar a m  en m  , w  e m  , m   k   in'w   mbuur a m  en m   anki.

²⁴ Undiir awun in't  n m   a be naa be l  s  kw   uns   man'be ab  . Abun, isakal naa be l  kyey anki naa "M   In'w  ", be l  s  kw   uns   man'be ab  . » –

25 Ba bun'fuul naa: « Ngye, ngye awà nà? » Yesu kafuur naa: « Mbuur akwà kàlakyaän më fà nseämà.

26 Më, më in'we anà indiir mböön muten anà mutsul nsañ ntɔn bë. Wëe më in'fàkyään u mëen nà ya akwà kàwem më akà mbuur kan'töim, nde afatèn ndandaa. »

27 Wëe ba bayobà anki naa nde ba kasaamà ntɔn Taa.

28 Apan, Yesu kàtèn naa: « Utaanj lásasëen bë Mwan a mbuur, bë laa lásayob bë naa "Më In'wà", anà më in'fàkyer anki undiir kà ukwen ame ñakwo: më in'fàtèn ya akwà kan'lɔŋ Taa.

29 Mbuur kan'töim wà anà më: nde kan'wëy anki anjàyen, ntɔn më, taanj lanswà më in'fàkyer indiir ufàkwen nde. »

30 Umpal kákäl nde mutëenà abà, baar mböön bàsi lákwickilà amu nde.

Baar a nsaay anà asɔ

31 Abun Yesu kàtèn a Ayudà abà bàsi lákwickilà amu nde naa: « Isakal naa bë, bë lan'lam u ndaa ame, ndandaa bë labà alɔŋki ame.

32 Abun, bë lásayob ndandaa, waa ndandaa isálabuul baar a nsaay. »

33 Ba bun'fuur naa: « Bi, bi ibà itoo a Abàlam, bi kàsàkal anki asɔ a mbuur mwëy akà ikikye. Aben ngye, ngye ateëenà naa: "Bë lásabulà baar a nsaay"? »

34 Yesu kafuur naa: « Ndandaa, ndandaa më alàkyaän: mbuur wanswà afàkyer man'be, nde wà un'sɔ a man'be.

35 Un'sɔ ufàbwaaay anki ipepey u ndwà, wεε mwan afàbwaaay ipepey kwo.

36 Abun, isàkal naa Mwan kàmàlakɔɔr, bε lásàkal baar a nsaay bàndandaa.

37 Mε in'kyàyob naa bε làbà itoo a Abàlam, wεε bε làfàlenj mukan'dwa, ntɔn ndaa amε ifàlatwà anki u mpem.

38 Mε, mε in'fàtèn indiir kàmèn mε akà Taa. Wεε bε, bε làfàkyer indiir làwem bε akà taaràbε. »

39 Ba bun'fuur naa: « Abàlam wà taqràbi. » Yesu naa: « Kya bε lálàkal baan a Abàlam, bε lalikyerà isal a Abàlam.

40 Wεε apanà, bε, bε làlenjà mukan'dwa, mε mbuur kàlakyään ndandaa ayà kàwem mε akà Nzam. Abàlam kàkyer anki abà!

41 Wεε bε, bε làfàkyer isal a taaràbε. » Ba bun'fuur naa: « Bi kà ibà baan a inswem anki. Bi ibye awa Taa mwεy mpεl, Nzam. »

42 Yesu kafuur naa: « Yàlàkal naa Nzam wà Taaràbε, bε lalakyer an'kwen. Ntɔn mε, mε an'too amu Nzam anà mε sye an'fà kwo. Mε, mε kàyi anki a ukwen amε ñakwo, wεε Nde kan'toim.

43 Ntɔn nkye mpa làkayobà bε ntεen amε? Ntɔn bε, bε làkwe anki muwem ndaa amε.

44 Bε, taaràbε ilenj, bε làfàkwen mukyer ngyal a taaràbε. Nde wun'dwaǟ fà nsema, nde kàsàtsim anki uboo a ndandaa, ntɔn ndandaa amu nde yatey. Umpal ufàtà nde loor, nde la afàwal uboo a indiir ande ñakwo, ntɔn nde wà ñaloor anà taar a loor.

45 Wεε, mε in'fàtèn ndandaa, undiir awun mpa

làfan'sà bë làkwikilà.

⁴⁶ Nà uboo abë kan'kwo mukan'swanj naa më an'kyer man'be? Ntɔn nkye lan'kɔɔn bë mukan'sà làkwikilà isàkal naa më an'ten ndandaa?

⁴⁷ Mbuur awa mbuur a Nzam, afawem ndaa a Nzam. Wëe bë, bë làfawem anki, ntɔn bë kàlabbà baar a Nzam anki. »

Yesu anà Abàlam

⁴⁸ Ayudà bun'fuur naa: « Nkye bi iboij kyatey muten naa ngye awà un'nsi Samalya, anà ngye sye awe anà unsɔnjà? » –

⁴⁹ Yesu kàfuur naa: « Më, më unsɔnjà watey. Wëe më, më in'wàmusyaïjà Taaràmè. Wëe bë, bë làkun'syaïjà anki.

⁵⁰ Më, më in'falej anki làkoo ame ñakwo. We anà mbuur afàpà la anà afàtsul mbar.

⁵¹ Ndandaa, ndandaa, më alàkyään: isàkal naa mbuur kan'kaar ndaa ame, nde usàkwà anki akà ikikye. »

⁵² Apan, Ayudà nsil abà bâten a nde naa: « Apanà, bi kan'yob naa ngye awe anà unsɔnjà! Abàlam kàkyakwà anà aŋangɔɔm sye, we ngye aten naa: "Isàkal naa mbuur an'kaar ndaa ame, nde usàkwà anki akà ikikye."

⁵³ Nkye ngye, ngye an'söön taaràbi Abàlam awà kàku' itaan? Aŋangɔɔm sye bàkyakwà! Ngye, ngye akasii naa ngye awà nà? »

⁵⁴ Yesu kafuur naa: « Isàkal naa më, më in'fàsà làkoo akà më ñakwo, la ndoij latey. Më, më in'fàsà

lákoo a Taaràmè, nde akwà láfàtèn bë naa: "Nde wà Nzam abi".

⁵⁵ Bë nde lun'yob anki, wëe akà më, më in'kyun'yob. Kya më in'sàtèn naa më un'yob anki, më in'sàkal mbuur a loor asànaa bë. Më in'kyun'yob anà më sye in'fàkaar ndaa ande.

⁵⁶ Taarabé Abàlam kákàl kà un'sak unsà an'kyän manan iláame: nde kakýaman kya, waa kákú unsà un'sak. »

⁵⁷ Ayuda waa bátèn a nde naa: « Nkye ngye akà mbul an'kwem an'tyeen awe ayà, waa ngye kàmèn Abàlam! »

⁵⁸ Yesu naa: « Ndandaa, ndandaa, më alàkyään: kusà a mboöör a Abàlam, "Më In'wà". »

⁵⁹ Apan, ba b 1 buùr in'kul ntòn mukun'kam. Wëe Yesu laa kákayee nde, waa kàtoo u ndwà a Nzam.

9

Yesu kan'kɔɔr ikwàmii fà mboöör ande

¹ U mbwo, Yesu kàmèn baal mwèy wànjàkwàmii fà mboöör ande.

² Aløŋki ande bun'fuul naa: « Rabi, nà kákyer man'be ntòn nde bun'boùr wànjàkwàmii, nkye nde lëe aboöör ande? »

³ Yesu kafuur naa: « Kà nde anki, itàkal aboöör ande, wëe ntòn isal a Nzam imenà amu nde.

⁴ Ibà bi pà u mwaäñà, bi ikyer isal a mbuur kan'tòm. Lápib làmubwà, taanj mpa usal mbuur.

⁵ Umpal in'wà më pà u mëen, më in'wà pëelà a mëen. »

⁶ Ungo' mutèn indiir abi, nde kàtsùl an'te u mëen, kákyer twar, waa kàkiir la u mii a ikwamii,

⁷ waa kàtèn a nde naa: « Kyen, kaywèb kà itey a Silòwè. » Ikòb aki ikaswanjà naa « Ntööm ». Ikwàmii kàkyen kwo, kàywèy ntabwey, waa kàyimanà mpal kàyàfurà nde.

⁸ Baar a tsütsü anà nde anà baar bafun'manà kusa wamulòlòm, bafuulà naa: « Nkye wa kà mbuur akwà kàkalà wà anjàbwaaay anà kàfalölöma anki? »

⁹ Amwèy batéenà naa: « Awà nde. » Bumwèy naa: « Awà kà nde anki, mbuur asin kàmufwaän. » Wëe ikwàmii kàkyey naa: « Ndandaa, wà më. »

¹⁰ Abun, ba bun'fuulà naa: « Mii angye myan'dubà aben? »

¹¹ Nde kàfuu naa: « Mbuur awà bafabel Yesu kàkyer twar, kan'kiir la u mii, waa kàtèn a më naa: "Kyen Silòwè, kaywèb". Apan sye in'kyen më, in'ywèb më, waa in'bulà muman! »

¹² Ba bun'fuul naa: « Nde wàken, mbuur wa? » Nde kàfuu naa: « Më in'yob anki. »

Amfarisi ban'fuul ikwamii awà kàkɔɔrà

¹³ Apan, ba båtwääl mbuur kàkal ikwàmii akà Amfarisi.

¹⁴ Kyekà, ila' akin kyakal ila'a saba akyà kàkyer Yesu twar, anà kun'duub nde mii.

¹⁵ Apan sye, Amfarisi bun'fuul sye naa mii angye myadubà aben. Nde kafuu naa: « Nde kan'kiir twar u mii, in'ywèb më, waa më an'man. »

¹⁶ ¹⁵ Apan, uboo a Amfarisi amwèy batéenà naa: « Mbuur awà kà kan'fà akà Nzam anki, ntòn nde saba ufàkyeël anki. » Wëe bumwèy batéenà naa:

« Nkye mbuur a man'be kan'kwo ukal anà ikòb
akyer idium a tub abi? » Nkaabà yàkyer abila
uboo a ba.

¹⁷ Apan, ba bafafuuul ikwamii naa: « Waa ngye,
ngye an'ten aben ntɔn mbuur kaduub mii? » Nde
kafuur naa: « Nde wà ḥangɔɔm. »

¹⁸ Wεε amfum a Ayudà bakiyer atɔn musà
lakwikilà naa nde kàkal ikwàmii, waa nde kabulà
muman. Undiir awun, bæbel ba aboör ande

¹⁹ ntɔn mukafuuul naa: « Nkye wà mwan abε
akwà làwe bε naa nde bun'boř waṇjàkwàmii?
Abun, nde kan'man aben apanà? »

²⁰ Aboör ande bafuur naa: « Bi, bi ikyayob
ndandaa naa wà mwan baal abi, nde sye bun'boř
waṇjàkwàmii.

²¹ Apanà nde kan'man aben, bi iyob anki. Nà
kun'duub mii? Bi iyob anki. Lun'fuul, nde
waṇjàyel, nde kan'kwo musam ntɔn nde ḥakwo!
»

²² Aboör ande bateenà ba abà, ntɔn ba batiinà
Ayudà bɔɔmà. Ntɔn amfum a Ayudà badirà kusa
muboř u ndwà a nkoř a Ayudà mbuur wanswà
asàkyey naa Yesu wà Klisto.

²³ Undiir awun aboör ande batèn ba naa: « Nde
waṇjàyel, lun'fuul! »

²⁴ Amfarisi bæbel mbuur akwà kàkal
anjàkwamii mbala yayweel, waa batèn a nde
naa: « Pà lakoo aka Nzam! Bi, bi ikyayob naa
baal wà wà mbuur a man'be. »

²⁵ Nde kafuur naa: « Isàkal naa nde wà mbuur
a man'be, mε in'yob anki. Mε in'yob undiir mwεy

mpel awà: mε kàkàl ikwàmii, apanà mε an'man.

» ²⁶ Ba waa bun'fuul naa: « Ininà nde kakyer? Nde ngye mii kaduub aben? »

²⁷ Nde kafuur naa: « Mε ya akyàlakyaän itaan, wεe bε, bε làwem anki. Ntɔn nkye làkwen bε mufàwem mbalà asin? Nkye bε sye, bε làkwen mubulà alɔŋki ande? »

²⁸ Apan, ba waa bàsèmà mukun'to, muten naa: « Ngye mbuur awà un'lɔŋki ande! Bi, bi ibà alɔŋki a Mɔsε.

²⁹ Bi, bi ikyayob naa Nzam kàyaäm a Mɔsε, wεe mbuur wà, bi iyob anki naa nde an'fà ken! »

³⁰ Baal kafuur naa: « Le, ayi ndaa yubem: bε làyob anki naa nde kan'fà ken, apan sye nde kaman'duub mii!

³¹ Bi ikyayob naa Nzam ufàwem anki baar a man'be. Wεe isàkal naa mbuur afakoìmà Nzam ana afakyer ukwen ande, Nzam afakyer un'wem.

³² Baar ɲàtàwem anki akà ikikye muten naa mbuur mwεy waa kàkɔr ikwàmii fà mboör ande.

³³ Ilàkal naa mbuur awà kàfū anki akà Nzam, nde kàlakwo anki mukyer akà undiir. »

³⁴ Ba bun'fuur naa: « Ngye wanswà awà uboo a man'be fà mboör angye, waa ngye ilɔŋ! » Apan ba waa bun'tɔɔm u nsá.

Ikwàmii a dweelà

³⁵ Yesu kàwem naa ba nde bàkyer un'boŋ. Mpàl kàbwéy nde anà nde, nde kun'fuul naa: « Nkye ngye, ngye an'sà làkwikilà amu mwan a mbuur? » —

36 Nde kun'fuur naa: « Mwol, nde wà nà, waa me in'sa lìkwikilà amu nde? »

37 Yesu waa kàten a nde naa: « Ngye amun'man, wa atèenà awà apanà anà ngye, nde awà. »

38 Baal waa kàten naa: « Mwol, me, me an'sà lìkwikilà. » Apan, nde kàbù' an'kòm kusà a Yesu.

39 Waa Yesu kàten naa: « Me, me kàyi u mèen pà ntòn ntsüül a nsanj mwéy ikal: ntòn ikwàmii bámén, baar bafàman bábula ikwàmii. »

40 Amfarisi bákál tsuitsú apà nde, báwem ba indiir abi, waa bun'fuul naa: « Nkye bi sye, bi ibà ikwàmii? »

41 Yesu kafuur naa: « Yàlakal naa be lâbà ikwàmii, be lâlakal anki baar a man'be. Wéé ntòn be laten naa: "Bi ifàman", abun, man'be abe mà kapaa. »

10

Nsim a un'kyeeñ anà in'kòk

1 Yesu kàten naa: « Ndandaa, ndandaa, me alàkyaañ: isàkal naa mbuur ubilà anki u munàmbwo a lâbol a in'kòk, wéé naa nde kan'lar udu a iba a lâbol, u ntsü' yumwéy, nde wà mbuüb anà un'dwaa. »

2 Wéé mbuur afàbilà u munàmbwo, nde wun'kyeeñ a in'kòk.

3 Un'leer kun'duub munàmbwo, in'kòk myàwem ndaa ande. Nde afàbel in'kòk ande umwéy umwéy kà ikòb awa, waa utwey mya u nsà.

4 Utaanj utwey nde mya myanswà, uyikyà nde kusà a mya, mya myun'lab ungo; ntɔn mya myakyàyob ndaa ande.

5 Ikwe anki akà ikikye naa mya myàsàlab ungyey, mya ikyer asun'tiin, ntɔn mya myàyob anki ndaa a angyey. »

6 Yesu kateel nsim ayi, wee ba bayòb anki naa indiir nà nde kàtèenà.

Yesu, un'kyeeñ a in'kòk aŋàbwaj

7 Yesu kàfàten naa: « Ndandaa, ndandaa me alàkyaañ, me in'wà munàmbwo a labol a in'kòk.

8 Baar banswà bafwel kusà a me bà mbuüb anà adwaa, wee in'kòk myawem anki.

9 Me, me in'wà munàmbwo. Isàkal naa mbuur kan'bilà u mbwo ame, nde asàwà mõõ, nde akyer asàbilà, akyer asàtoo, nde asàman byàdyà.

10 Mbuüb afaya nà muyib, mudwa anà mupay. Wee me, me kàyi ntɔn baar bawel mõõ anà bawel wa mbɔɔn.

11 Me, me in'wà un'kyeeñ aŋàbwaj. Un'kyeeñ aŋàbwaj afapà mõõ ande ntɔn in'kòk ande.

12 Mbuur afàsal ntɔn ngim mpel, nde kà wà un'kyeeñ a ndandaa anki, in'kòk kà myànde anki. Kya nde usàman kyεñbøl lámuya, nde la usàkɔɔb nde in'kòk, waa uwurà ntiin. Apan, kyεñbøl la lásàbùrà la mya, waa lásàtà labol upay.

13 Le, nde wà un'syaäl a ngim, nde undiir ukyer anki ntɔn in'kòk.

14 Me, me in'wà un'kyeeñ aŋàbwaj. Me in'kyàyob in'kòk ame, mya sye myàkyan'yob,

15 Taaràmè akyan'yob, mε sye in'kyun'yob. Mε in'fàpà mőö ame ntɔn in'kɔk ame.

16 Mε, mε in'we ana in'kɔk myumwεy mpa amyà uboo a làboî alà. Mya sye mε in'kyer atwaal. Mya isàwem ndaa ame, làboî làsàkal làmwεy, un'kyεen mwεy sye.

17 Taa akyan'kwen, ntɔn mε in'fàpà mőö ame, ungo'waa in'fàwal wa.

18 Akà mbuur mwεy tey afan'duum mőö, wεe mε, mε wa in'fàpà a ukwen ame. Mε in'we ana ikɔb apà wa, ana ikɔb afàwal wa. Ayi nswεen kan'pε Taaràmè. »

19 U ndaa ayi, nkaabà yàkyer abilà uboo a amfum a Ayudà.

20 Bàmbɔɔn uboo a ba bâtεenà naa: « Nde we ana unsɔnjà! Nde wà ηukɔŋ! Ntɔn nkye lun'weemà bε? »

21 Wεe bumwεy bâtεenà naa: « Mbuur awe ana unsɔnjà ufàten anki abà. Nkye unsɔnjà kan'kwo muduub mii a ikwàmii? »

Yesu bàmutɔn

22 La lákäl pañà làfakalà mpye mboɔn, baar bákäl mukyɔm mpoɔiŋ a ndwà a Nzam u Yelusàlém.

23 Yesu kákäl mulàlyaan u ndwà a Nzam, u myaÿ bafàbel naa myaÿ a Salɔmun.

24 Apan, Amfum a Ayudà bâkyer un'dinjà, waa bun'fuul naa: « Tii mpal nà asikaar ngye unsà pfūrā? Ikyään ubwañàbwaañ isàkal naa ngye awà Klistɔ. »

²⁵ Yesu kafuur naa: « Mε ya akyàlakyaäñ itaan, wεe be, be lan'si anki làkwikilà. Isal in'fakyer mε kà ikòb a Taaràmε, byàmutà imbal ntɔn mε.

²⁶ Wεe be lan'si anki làkwikilà, ntɔn be kàlabbà in'kòk amε anki.

²⁷ In'kòk amε myàfàwem ndaa amε. Mε in'kyayob, mya sye myàkyer afan'lab.

²⁸ Mε in'fapà mɔ̄o a mbul a in'tye, mya myàsakyà anki bwà akà ikikye, akà mbuur mwεy ukwe anki mugyɔɔr mya u kɔɔ amε.

²⁹ Taaràmε, mbuur kan'pε mya, kan'soön baar banswà. Akà mbuur mwεy ukwe anki mugyɔɔr mya u kɔɔ a Taa.

³⁰ Taa anà mε, bi ibà mwεy. »

³¹ Ayudà bafabùrà in'kul ntɔn mukun'tà.

³² Apan, Yesu kàtèn a ba naa: « Mε kàlamεey isal a ntwen mbɔɔn byàfu' akà Taa. Isal nà uboo a bya làkwen be mukan'tà in'kul? »

³³ Ayudà bun'fuur naa: « Kà ntɔn isal a ntwen anki waa bi kata in'kul, wεe ntɔn mbεey: ngye awà mbuur, wεe ngye, ngye awàmukyey naa ngye awà Nzam! »

³⁴ Yesu kafuur naa: « Nkye bàsöñ anki uboo a un'kɔɔn abε naa: "Mε, mε kàtèn naa be làbà bànzam."?

³⁵ Bi ikyayob naa ikwe anki bálwom indiir abyà uboo a Ndaa Añàsɔn. Kyekà, Nzam kàbel nde baar naa bànzam, ntɔn ndaa ande bàtòm akà ba.

³⁶ Be, be látèn a baal kàsi Nzam an'kɔɔ anà kàtòm nde u mεen naa: "Ngye awàmubεy!", ntɔn

an'ten me naa me in'wà Mwan a Nzam!

³⁷ Isákal naa me in'fákyer anki isal a Taaràmè, twon làman'sà làkwikilà.

38 W  e   isakal naa m   in'f  kyer bya, it  kal naa
b   lan's   anki l  kwikil  , l  si l  kwikil   uns   isal
abi. Nt  n b   l  ayob an   l  akyey naa Taa w   amu
m  , m   in'w   amu Taa. »

³⁹ Apan, ba bafalenj mukun'kor, wee nde kàkwiyà kà an'koo aba.

40 Yesu kàfàfurà sim a Yôrdan lumwey, kà ikal kàfadûmà Ywan utatwèb, waa kàbwaaay kwo.

⁴¹ Baar mboon bayee aka nde, waa bateenaa naa: « Ywan kakyer anki aka idiim mwey, wees ndaa yanswa katen nde ntan mbuur awa yakal ndandaa. »

42 Abun, baar mbɔɔn bàsi làkwikilà amu nde.

11

Nkweel a Lazar

¹ Kákál aná njukyal mwey ikɔb ande Lazar, un'si Betanya, bul a Málatà aná mpaäñ ande Målye.

2 - Wawà Màlye akwà kàtsüül Mwol may a usçøj
ana` kun'köcm in'köl a ntswe ande. Baal ande
Lazar kakäl ana ukyal. -

³ Abun, ampaäij abà bàbëööl bátoëm mbuur mwëy mukàkyään Yesu naa: « Mwol, mbuur akwà afakwen ngye we anà ukyal. »

⁴ Umpal kàwem Yesu lásan alà, nde kàten naa: « Abà kà ukyal akun'syen kà ukwà anki, wëe ba bâ ntòn mupà lákoo aka Nzam: u mbwo a ba, Mwan a Nzam ayawal lákoo. »

⁵ Kyekà, Yesu kàfakwenà Màlatà, anà mpääñj
ande, anà Lazar.

⁶ Umpal kàwem nde naa Lazar we anà ukyal,
nde kàfakyer ila'byeel kà ikal kàkal nde.

⁷ Ungo' apan nde katèn a alɔŋki naa: « Tsweenà
ifurà Yuday. »

⁸ Alɔŋki bun'fuur naa: « Un'lɔɔŋj, itaan a mbɔɔn
tey, amfum a Ayudà bàlenjà mukatà in'kul, waa
ngye akwen mufàfurà kwo? »

⁹ Yesu kàfuur naa: « Nkye an'taaŋ kwem
anjyweel matey u mwaäñà? Isàkal naa mbuur
wàmuyikyà u mwaäñà, nde ubol anki kyà, ntɔn
lye anà pèelà.

¹⁰ Wèe isàkal naa mbuur wàmuyikyà u làpib,
nde atèbà kyà, ntɔn pèelà latey. »

¹¹ Ungo' katèn nde ndaa ayi, nde kakwèy naa: «
Un'sam abi Lazar kàn'bɔɔn, wèe me in'kyer akyà
mukun'wiyy. »

¹² Apan, alɔŋki batèn a nde naa: « Mwol, isàkal
naa nde wànjàbɔɔn, nde akyer ayàwà möö. »

¹³ Kuten anjàbwàŋ, Yesu kàsam ukwà a Lazar,
wèe ba bàsii naa twaal a twaal.

¹⁴ Apan, Yesu katèn a ba ubwanjàbwàŋ naa: «
Lazar kan'kwà.

¹⁵ Me in'wa unsà un'sak ntɔn be in'köön akàl më
kwo, ntɔn be lan'si lakwikilà. Wèe tsweenà aka
nde. »

¹⁶ Apan, Tuma awà bafàbel naa Didimɔ, katèn
a alɔŋki bumwèy naa: « Tsweenà, kya ikàl naa
ukwà, bi sye ikàkwà mbwo mwèy anà nde! »

Yesu wà ngwiiy anà mőö

¹⁷ Mpal kàyàkjalà Yesu, nde kàwem naa Lazar kàkyàkyer ila' inà kà an'dii.

¹⁸ Kyekà, Bètanya lakkal tsutsu' a Yélusàlém, kà isii a an'kilometre an'tař.

¹⁹ Ayuda bayi mbɔɔn muyàlèel Malye anà Màlatà ntɔn nkweel a baal aba Lazar.

²⁰ Umpal kàwem Malata naa Yesu wàmuya, nde kàkàbwéy anà nde, wee Malye kàsàsal u ndwà wàñjàbwaaay.

²¹ Màlatà kàten a Yesu naa: « Mwol, ilakkal naa ngye akal apà, baal ame kàlakwà anki!

²² Wee me, me in'kyàyob, itakkal apanà, naa undiir wanswà ayàlɔm ngye akà Nzam, Nzam akyer ayapà. »

²³ Yesu kàten a nde naa: « Baal angye akyer ayàwiya. »

²⁴ Màlatà kàfuur naa: « Me in'kyàyob naa nde asàkyer awiyà mbwo mwéy aaku, kà ila' a ntsuū. »

²⁵ Yesu kàten a nde naa: « Me, me in'wà ngwiyyà anà mőö. Mbuur wanswà an'sà lakkilà amu me asakal ana mőö, itakkal naa nde kan'kwa.

²⁶ Mburr wanswà awe anà mőö anà an'sà lakkilà amu me, nde usakwa anki aka ikikye. Nkye ngye an'sà lakkilà? » -

²⁷ Nde kàfuur naa: « Inye, Mwol, me an'sà lakkilà naa ngye awà Klisto, Mwan a Nzam awasàyà pà u meen. »

Yesu anà ampāänj a Lazar

²⁸ Apan, Màlatà kàkàbel mpaäej ande Mâlye, waa kun'kyään unsinsi naa: « Un'lcoñ kan'yà, nde sye wàmukabeelà. »

²⁹ Pa kàwem Mâlye abà, laa kàmbarà nde, kàkyen u ntiin akà Yesu.

³⁰ Kyekà, Yesu kàkàl anki aŋjàtabilà uboo a bul, wëe nde kàtáfakal kà ikal kàkun'taan Màlatà.

³¹ Ayudà bákál anà Mâlye u ndwà ntòn mukun'læl, mpal bun'men ba kan'bara` anà kan'too u ntiin, laa bun'lâb ba. Ntòn ba bàsii naa nde wàmukyà an'dii mukàlel.

³² Umpal kàkòlà Mâlye kà ikal kàkàl Yesu, pa kun'men nde, nde kàbu'kà in'kòl ande, waa kàtèn a nde naa: « Mwol, ilakal naa ngye akal apà, baal amé kàlàkwà anki. »

³³ Utaan kàmen Yesu Mâlatà anà Ayudà bákál anà nde bámulel, mpem ande yàkyer ateér, ling-yoomà làkyer un'wal.

³⁴ Nde waa kafuul naa: « Wa be lun'tööl ken? » Ba bun'fuur naa: « Mwol, yamen. »

³⁵ Yesu waa kàlel.

³⁶ Abun, Ayudà bátèenà naa: « Lâler naa nde kàfun'kwenà aben! »

³⁷ Wëe amwéy uboo a ba bátèn naa: « Nde mbuur kàkòor ikwàmii, nkye nde kàlàkyer anki sye naa Lazar uköön akwà? »

Lazar kan'furà u mɔɔ

³⁸ Apan, Yesu kàfàtèer u mpem ande, waa kàkyen an'dii, ma mákál mɔɔ aŋjàdubà a nkøñ.

39 Apan, Yesu kàtèn naa: « Làlwom nkɔŋ yi. » Màlata, mpaäŋ a un'ku, kàtèn a nde naa: « Mwol, apanà nde ayakal anjàfuurà nsɔŋ, ntɔn ñàbà ilà inà awà nde apà. »

40 Wëe Yesu kun'fuur naa: « Nkye më in'ten anki a ngye naa isàkal naa ngye awe anà làkwikilà, ngye ayàman làkoo a Nzam? »

41 Abun, ba waa bàlwom nkɔŋ. Apan, Yesu kàler u du, waa kàtèn naa: « Taa, më amafuur an'tɔn ntɔn aman'wem ngye. »

42 Ndandaa, më in'kyayòb naa ngye afàkyer an'wem taanj lanswà. Wëe an'ten më abà, ntɔn baar bàman'dinjà bá bayòb naa ngye kan'toim. »

43 Ungo muten abà, nde kàbel u ndaa a ngwal naa: « Lazar, yatoo! »

44 Un'ku sye waa kàyatoo, in'kòl anà an'kòò myànjalàlal a ikaam a ipfey anà ntawley yànjàfwe a ipfey. Yesu kàtèn a baar naa: « Lun'tsuun, lun'wèy ukyen. »

Ndijrà ntɔn Yesu (Mat 26.1-5; Mlk 14.1-2; Luk 22.1-2)

45 Apan, bàmbɔɔn uboo a Ayudà báyi aka Màlye anà bàmèn indiir kàkyer Yesu, ba bun'si làkwikilà.

46 Wëe bumwèy bákàman Amfarisi, waa bakyaän indiir kàkyer Yesu.

47 Apan, amfum a angan anà Amfarisi bákɔŋjà labay a nsaj a kolàkol, waa báten naa: « Ininà bi kan'kwo mukyer? Ntɔn baal wà wàmukyer idiim mbɔɔn!

48 Isàkal naa bi kàmuwèy musin akyer aba, baar banswà bàyun'sà lìkwikila. Apan, Bàlòmà báyàyà mupay ndwà a Nzam abi ana nsi abi! »

49 Umwèy uboo aba, ikòb ande Kayifa, kàkàl undweer a angaj u mbul awun, nde kàtèn a ba naa: « Be, be akà undiir mwèy lìkayobà anki!

50 Nkye be lìamanà anki naa yubwañ naa mbuur mwèy ukù'ntòn un'sen, waa nsi yanswà mpa ikyà bwà? »

51 Kyekà, nde kàtèenà anki abà unsà ukwen ande ñakwo, wèe ntòn kàkàl nde undweer a ngaj u mbul awun, nde kàtèe ngɔɔm naa Yesu akyer asàkwà ntòn un'sen ande,

52 kàna ntòn un'sen mpel anki, wèe sye ntòn mutuüb baan a Nzam abà bâte upay.

53 Fà ilà'akin, amfum a Ayudà bâtsùl mbar naa bàdwa Yesu.

54 Undiir awun, Yesu mpa kàfàfilyaanjà nde kà imèey u mii a amfum a Ayudà: nde kàkyen u mpey, kà itiir a nsi mwèy tsūtsū a nsye a ipòl, u bul mwèy ikòb a la Efalayimi, waa kàbwaay kwo ana alonjì ande.

55 Un'kyɔm a Pak a Ayudà kàkàl tsūtsū. Baar mbɔɔn bafwee kà itiir a nsi aki bâbeenà Yélusàlém kusa a un'kyɔm mukwo, ntòn mukàpoñ ndür.

56 Ba bâkàl mulenjà Yesu, wèe umpal bâkàl ba u Ndù a Nzam, ba bâtèenà ba a ba naa: « Be làsii aben? Nkye nde uyà anki un'kyɔm? »

⁵⁷ Kyekà, andweer a anganj anà Amfarisi bàpè nswæen naa: isàkal naa mbuur kan'yo'b ikal awà nde, nde kakyaän ntøn ba bun'kör.

12

*Màlye kan'kiir in'køl a Yesu may a usçøj
(Mat 26.6-13; Mlk 14.3-9)*

¹ Ilä isyaam kusà a Pak mukwo, Yesu kàkyen Betanya, kà ikal kàfakalà Lazar akwà kàwiyy nde uboo aaku.

² Akun, Màlatà kun'pe isaa bun'lääm ba. Lazar kàkal umwèy uboo a baar bàkal mbwo mwèy anà Yesu mudyà u mèsà.

³ Màlye kàwèl boboo a litre mwèy là may a usçøj màndandaa, màntal a mbɔɔn, nde kàsir ma ka in'køl a Yesu. Ungo' waa kàkɔɔmà ma a ntswe ande. Apan, ndwà yanswà yàtiimà a usçøj a may.

⁴ Ungo' apan, Yudasi Isikalyot - umwèy uboo a alɔŋki ande, nde mbuur awayun'yala, - kàten naa:

⁵ « Ntøn nkye mpa båyalà ba may a usçøj amà unsà nkam tær ya itér a ngim, waa bålápà ya aka aŋjálambwà? »

⁶ Kàteenà nde abà, kà ntøn nde kàkal anà ngyeb a aŋjálambwà anki, wëe ntøn nde kàkal mbuüb: nde kàfakaarà bɔɔn a ngim, waa kàfalwabà ngim båsyee uboo mwo.

⁷ Apan, Yesu kàten naa: « Un'si a duu! Kan'kyer nde abà, nde kan'tsweel kusà ntøn ilä båsan'dye.

⁸ Be lìwe anà aŋjálambwà ilä byanswà, wëe me, be lìbye anki anà me ilä byanswà. »

Ndiirà ntɔn Lazar

⁹ Apan, un'seŋ a Ayudà mbɔɔn kàwem wa naa Yesu kàkal u Betanya, wa kàkyeenà kwo, kà nà ntɔn Yesu mpel anki, wεε sye ntɔn mukàman Lazar akwà kàwiyi nde uboo aaku.

¹⁰ Apan, andweer a angaŋ bàdirà mudwa Lazar sye,

¹¹ ntɔn Ayudà mbɔɔn bàtiinà Ikoöij aba, waa bàsyee lèkwikilà akà Yesu isin nà Lazar.

Yesu kan'bilà u Yelusàlem

(Mat 21.1-11; Mlk 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² U taanjye, ikoij a baar mbɔɔn akwà bayì un'kyɔm a Pak, kyàwem naa Yesu wàmuyàbeenà Yelusàlem.

¹³ Ba bawel an'laaŋ a an'bà, bàkyen mukàbwéy anà nde, bàmuyisà in'kweŋ naa: « Osana! Wey ukal aŋàsaak mbuur awà ayà kà ikɔb a Mwol, Mfum a Isàlèl. »

¹⁴ Yesu kamen mwan a anε, waa kàbwaaay udu a wa, asànaa ikyääñà Ndaa Aŋàsɔn naa:

¹⁵ « Bul a Siyɔn, twon an'man bɔɔmà!

Le, Mfum angye wàmuya, akyàbwaaay udu a mwan a anε. »

¹⁶ U nsémà, alɔŋki ande bàkayòbà anki indiir abi. Wεε umpal kàwèl Yesu lèkoo, apan ba bayɔbà naa indiir abi basɔn ntɔn nde anà ba bya sye bakyer ntɔn nde.

¹⁷ Baar banswà bákal anà Yesu mpal kàbel nde Lazar muyatoo kà an'dii anà kun'wiiy nde uboo aaku, bun'teɛlà imbal.

18 Kyakin, ikoïj a baar kyàkàbwéy kya anà nde, ntòn kya kyàwem naa nde kákyer impà akin.

19 Apan, Amfarisi bâten ba a ba naa: « Be lan'man naa bë aka undiir làyàwal anki: le, baar banswà bàmun'lab! »

Angeléki amwéy bàmuley Yesu

20 Yamènà naa uboo a baar bâbeenà Yélusàlem mukoïma umpal a un'kyom, bakal ana Angeléki amwéy.

21 Ba bàsin apà Filipo, un'nsi Bètesayidà a Ngalilé, waa bun'lööm naa: « Un'lçej, bi ikwen muman Yesu. »

22 Filipo kakàsam Andre, ungo; ba bàbòöl waa bâkàsam Yesu.

23 Yesu kafuur naa: « Mpàlabà taan lan'kwo alà uwal Mwan a mbuur làkoo.

24 Ndandaa, ndandaa, më alàkyaän, isàkal naa imbeñ a ble kyan'bwa u mèen iku' anki, kya ikal kya mpel aنجàyen. Wèe, isakal naa kya kyan'kwa, kya ibor mbeñ mbɔɔn.

25 Mbuur akwen möö ande aنجàsöön Nzam, wa akyà bwà, wèe mbuur asàkɔɔb möö ande u mèen pà, nde asàkaar wa mbul a in'tye.

26 Isàkal naa mbuur kan'kwen mukan'syaäl, wey nde kan'lab. Ikal in'wà më, un'syaäl ame asakal kwo sye. Isàkal naa mbuur kàman'syaäl, Taa asun'pà làkoo.

Yesu kan'sam nkweel ande

27 « Papanà mpem ame yan'too! Waa ininà më in'ten? Taa, ntsu' möö utaan alà? Wèe kiin ame, më kàyi ntòn taan a mpay a tub alà!

28 Taa, pà ikɔb angye lèkoo! » Apan, ndaa yàfu du, yàtèn naa: « Mè kàkyàpà kya lèkoo, mè in'kyer ayafapà kya lèkoo. »

29 Ikoñ a baar kyàkal pa anà kyàwem ndaa, kyàtèenà naa: « Ipar kyan'bwa! » Bumwèy naa: « Un'kyeey mwèy kàmusam! »

30 Yesu kakyaän naa: « Ndaa ayi kà ban'ten a mè anki, wèe ban'ten a bë.

31 Papana là taañ mutsul nsanj a mèen mà, papana mfum a mèen mà bàyun'tɔɔm u nsà.

32 Wèe akà mè, mpal bàsan'seeñ u mèen pà, mè in'sànqan bçar banswà akà mè. »

33 Kateena nde aba, nde kaswèñà naa nkweel ande isàkal aben.

34 Ikoñ a baar kyun'fuur naa: « Bi, bi kàlɔñjàkà unsà Un'kɔɔn naa Klistɔ asàkal anà möö ipepey. Aben ngye an'kwo muten naa Mwan a mbuur bâkyer asun'seeñ? Nà Mwan a mbuur awà? »

35 Yesu kàtèn a ba naa: « Peelà lèfàkal anki anà taañ mbɔɔn uboo a bë. Lalyaanj umpal laba bë anà peelà, ntɔn mpib ikjɔñ alabweel. Ntɔn mbuur afilyaanj u mpib, nde uyob anki naa nde akyà ken. »

36 Kyakin, mpal laba bë anà peelà, lassi lèkwikilà amu peelà, ntɔn bë lèbulà baan a peelà. »

Ayudà ban'tɔn musà lèkwikilà amu Yesu

Ungoô kàsam nde ba abà, Yesu kàlwomà paa, waa kàkayee ukwel apà ba.

37 Itàkal naa nde kakyerà idiom mbɔɔn u mii a ba, ba bàsun'sà anki lèkwikilà.

38 Abun yákwe ndaa kàtèn njançɔɔm Yesay:

« Mwol, nà kàsi làkwikilà akà an'lɔɔŋ abi?

Mwol ngwal ande kàswenj akà nà? »

39 Yesay awà kàswenj sye isin a ndaa mpa bákwe ba musà làkwikila:

40 « Nzam kadwá mii aba,
nde kàbuul mpem aba bwoor,
ntón mii aba ikööñ ataääl,
naa mpem aba ikööñ ayob,
ntón ba bákööñ asafyefurà akà me
ntón me akçör. »

41 Yesay katen nde indiir abi, ntón kàmen nde lakoo a Yesu, waa kàsam ntón nde.

42 Apanà sye, bàmbóon uboo a amfum a Ayudà ñakwo bàsi làkwikilà amu nde. Wéé, ntón Amfarisi, ba bakyey anki u mii a baar manà bayatwey u ndwà a nköñ a Ayudà.

43 Ntón ba bákwen lakoo lan'fà akà baar, akwánaa lan'fà akà Nzam.

Nsañ ntón ndaa a Yesu

44 Yesu kàsi un'kweñ: « Mbuur asà làkwikilà amu me, kà amu me mpel anki nde kan'sà làkwikilà, wéé amu mbuur kan'toim sye.

45 Mbuur aman'man, nde kan'man sye mbuur kan'toim.

46 Me pëelà, me kàyi u mëen, ntón mbuur wanswà asà làkwikilà amu me, ukööñ akal uboo a mpib.

47 Isàkal naa mbuur kan'wem ndaa ame, we nde ya ufasyääl anki, kà me anki in'satsul nsaj ande, ntón me kàyi anki mutsul nsaj a mëen, wéé ntón mukun'tswà möö.

48 Mbuur atōn mē anā akjōn akyey ndaa ame, nde we anā un'tsuūl a nsaj ande: an'lōoj kāpēe mē isun'tsuūl mbar kā ilā a ntsūū.

49 Ntōn mē kāten anki unsā ukwen ame ηakwo, wēe Taa, mbuur kan'tōm, kan'swej nde ηakwo naa ininā mē in'ten, ininā mē in'kyāän.

50 Waa mē in'kyāyob naa nswēej ande ifapā möö a mbul a in'tye. Kyakin indiir an'ten mē, mē bya an'ten asānaa kan'swej Taa. »

13

Yesu kan'ywεy in'kōl a alɔŋki ande

1 Yāmenā naa kusà a un'kyōm a Pak, Yesu kākyer ayob naa taaj ande lan'kwo, taaj ntōn mulwomā u mēen pà anā mukyà aka Taa. Nde kākwen bānde abà u mēen pà, nde kakwen aŋàsoōnā.

2 Kyekà, umpal bākal ba mudyà lāsisye, ilej kākyabiil itaan an'kyān u mpem a Yudasi, mwan a Simōn Isikalyōt, ntōn mukun'yala.

3 Yesu kāyobà naa indiir byanswà Taa kāpē kā an'kōo ande, naa nde kātoo amu Nzam, nde wāmufurà aka Nzam.

4 Yesu kāmbara u mēsà, kālwom ipfey adu ande, waa kāwel lāpye, kābaäm la u lōj.

5 Ungo; nde kāsi an'dà u lālōjà, waa kāsemā muywεy in'kōl a alɔŋki ande, waa kākōomā mya a lāpye kābaäm nde u lōj.

6 Apan, kan'yàtol nde akà Simɔn Petɔlà, nde waa utèn a nde naa: « Mwol, ngye, an'ywèy in'kòl! »

7 Yesu waa kun'fuur naa: « Undiir in'kyer mè wà, ngye wa ayob anki apanà, wèe ngye wa asàyo'b ungo. »

8 Petɔlà kàtèn a nde naa: « Aay, ngye mè in'kòl an'ywèy anki akà ikikye! » Yesu kun'fuur naa: « Isàkal naa mè mya aywèy anki, ngye un'tùùb anà mè watsey. »

9 Simɔn Petɔlà kàtèn a nde naa: « Mwol, isàkal abwèy, twon aman'ywèy nà in'kòl mpèl, wèe anà an'kòo anà un'tswe sye! »

10 Yesu kàtèn a nde naa: « Mbuur aŋàywab, nde mfun afàywab yatey, ntɔn ndùir ande yanswa yàŋàpɔŋà. Be, be làbà aŋàpɔŋà, wèe kà be banswà anki. »

11 Nde kàkyer ayob ubwanjàbwaaŋ naa nà kàlun'yalà, undiir awun kàtèn nde naa: « Kà be banswà anki làbà aŋàpɔŋà. »

12 Ungö kaywey nde in'kòl, Yesu kàfàbwaaar ipfey adu ande, nde kàfurà u mèsa, waa kàtèn a ba naa: « Nkye be lan'yob undiir amàlakyer mè?

13 Be, be làfan'bel "Un'lɔɔŋ" anà "Mwol", be làbye anà iboŋ, ntɔn mè in'wà nde.

14 Abun, isàkal naa mè Mwol anà Un'lɔɔŋ, mè amàlaywey in'kòl, wey be, be sye làywèy in'kòl be a be.

15 Mè amàlapà mbaan, ntɔn be sye lìkyer asànaa amàlakyer mè là.

16 Ndandaa, ndandaa, mè alàkyaän: un'syaäl

ukwe anki ulyaañ nkum ande, itàkal naa ntööm ulyaañ mbuur kun'tööm.

¹⁷ Isàkal naa bë lan'yob indiir abi, bë labà arjun'sak isàkal naa bë lan'syaäl bya.

¹⁸ Më, me in'ten anki ntöñ be banswà, ntöñ me in'kyayob baar kasööl më. Wëe, wëy Ndaa Anjason ikwe: "Mbuur kàdyee lampa anà më, kàman'dinjà lakkol mbaar."

¹⁹ Apana, me amàlakyaañ kusà a ndaa ayi muyà, ntöñ, umpal iyaya ya, waa bë layasà lakwikila naa "Më In'wa".

²⁰ Ndandaa, ndandaa me alàsam: mbuur wan-swà awal mbuur an'tom më, nde kàman'wal sye. Mbuur kàman'wal, nde kan'wal sye mbuur kan'tom. »

Ngyalà a Yesu

(Mat 26.20-25; Mlk 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ungo muten indiir abi, mpem a Yesu kàkyer ayoo, waa kàte imbal ki: « Ndandaa, ndandaa me alàkyañañ, umwéy uboo abe akyer ayan'yalà. »

²² Apan, alonki baleera ba a ba u mii, ukoon ayob naa nde atëenà ntöñ nà.

²³ Umwéy uboo a alonki, awà kàfakweenà Yesu, kàkal ukol a nde.

²⁴ Apan, Simón Petjìlì kun'bel imbweer: « Un'fuul, nde atëenà ntöñ nà. »

²⁵ Ungo, un'lònki awà kàkayiir kà itol a Yesu, waa kun'fuul naa: « Mwol, nà wa? »

²⁶ Yesu kàfuur naa: « Mbuur awà in'yapà me itiir a lampa in'yadümà më. » Apan sye, Yesu

kàwel itiir a lèmpà, kàduimà kya, waa kàpè kya akà Yudasi, mwan a Simòn Isikalyot.

27 Pa kaya' Yudasi itiir a mampa kya, Satana laa kun'bilà nde. Yesu katèn a nde naa: « Yudasi, undiir awà ngye awà mukyer, kyer wa agyagya! »

28 Baar bákál u mèsà báyob anki, akà mbuur mwéy, naa ntòn nkye Yesu kun'kyaaën nde abwéy.

29 Bambɔon bàsii naa ntòn bëjn a ngim lakkalà a Yudasi, undiir awun Yesu kun'sweñ nde naa nde ukyen mukàsom indiir byákál mfun ntòn un'kyom, itàkal naa mupà an'kab akà anjàlambwà.

30 Pa kàwel Yudasi itiir a lèmpà, nde kàtoo agyagya. Lápib lakkal anjàbwà.

Nswéenj akün

31 Apan, ungo' a ntoo a Yudasi, Yesu katèn naa: « Apanà, lakkoo a Mwan a mbuur lan'ménà, lakkoo a Nzam sye lan'ménà amu nde.

32 [Isákál naa lakkoo a Nzam lan'ménà amu nde,] itaan a mbɔon téy, Nzam sye asàmey lakkoo a Mwan amu nde njakwo.

33 Baan amé, me in'fàsaal anki anà taanj mbɔon mukal anà bë. Bë, bë lakyer asan'len, asànaa katèn me a amfum a Ayudà: "bë, bë lakkwo anki muyà u mper ayà in'kyà me", me in'ten a bë sye apana.

34 Me amàlapà nswéenj akün: lakkal anà ukwen bë a bë. Asànaa kàlakwen me, wey bë sye lakkal anà ukwen bë a bë.

35 Isàkal naa bë lan'kwen bë a bë, apan, baar banswà bàsàyòb naa bë làbà alɔŋki amë. »

*Yesu kan'kyään naa Petɔlà akyer asun'tɔn
(Mat 26.31-35; Mlk 14.27-31; Luk 22.31-34)*

36 Simɔn Petɔlà kafuul Yesu naa: « Mwol, ngye ken akyà? » Yesu kun'fuur naa: « Apanà, ngye akwo anki muyà mper in'kyà më, wëe ngye asan'lab ungo̊ngó. »

37 Petɔlà naa: « Mwol, ntɔn nkye mpa in'kwo më muyalab apanà? Më, më an'kyey mupà möö amë ntɔn ngye! »

38 Yesu naa: « Akɔɔb möö angye ntɔn më! Ndanda, ndanda, më akyään, nkɔɔ mwëy uyàtakal aŋàbel anki, ayan'tɔn ngye mbalà tär. »

14

Yesu wà mbwo ifàkyà akà Taa

1 Yesu kan'ten naa: « Wey mpem abë iköön akyeer. Làsi làkwikilà amu Nzam, làsi làkwinkilà syé amu më.

2 U ndwà a Taaràmë ikal byà mbɔɔn. Kya ilàkɔɔn akal abwey, më in'làlakyaään anki: Më amakàlaljöön ikal.

3 Umpal in'sakyà më mukàlaljöön ikal, më insàfyefurà muyàlawal, ntɔn ikal in'wà më, bë sye làkàl paa.

4 Më, ntsu in'kyà më, bë làkyayòb mbwo. »

5 Tuma kàten a nde naa: « Mwol, bi iyob anki mper akya ngye. Bi ban'kwo muyòb aben mbwo a ya? »

6 Yesu kun'fuur naa: « Mε, mε in'wà mbwo, ndandaa anà möö. Mbuur ukwo anki mukya à aka Taa ukçon alyaan u mbwo amε.

7 Ilàkal naa bε lan'yob, bε làlàyob sye Taaràmε. Fà apanà, bε làmun'yob, bε làmun'man. »

8 Filipo kàtèn a nde naa: « Mwol, iswεñ Taa, waa ya ikwo aka bi. »

9 Yesu kun'fuur naa: « Filipo, mε an'kal anà bε taan mbçon, wee ngye ñàtan'yob anki? Mbuur kàman'man, kan'man Taa. Ntɔn nkye an'ten ngye naa: "Iswεñ Taa"?

10 Làsi làkwikilà naa mε in'wà amu Taa, naa nde wà amu mε. Ndaa in'fàtèn mε a bε banswà, kà mε ñakwo in'fabɔn anki, Taa awà amu mε afàkyer isal ande ñakwo.

11 Làsi làkwikilà naa mε in'wà amu Taa, naa Taa wà amu mε. Naa tey, làsi làkwikilà ntɔn isal abi.

12 Ndandaa, ndandaa, mε alàkyaäñ: mbuur awe anà làkwikilà amu mε, nde sye, nde asàkyer isal in'fàkyer mε. Nde asàkyer byàñàsöön, ntɔn mε in'wàmukyà aka Taa.

13 Undiir wanswà làsalɔm bε kà ikɔb amε, mε in'kyer asàkyer wa, ntɔn Taa uwel làkoo amu Mwan.

14 Isàkal naa bε lan'lɔm undiir mwey kà ikɔb amε, mε in'kyer asàkyer wa.

Ilàá mutɔm Dweelà In'kyεεl

15 « Isàkal naa bε làman'kwen, bε làsàsyääl nswεñ amε.

16 Waa mε, mε in'sàbcoñ Taa, waa nde usalatoöñ un'leel asin ntɔñ nde ukal anà bε ilä byanswa:

17 Dweelà a ndandaa mpa ban'kwo baar a mεen muwal, ntɔñ ba bun'manà anki, ba bun'yob anki. Wεε bε, bε lakyun'yob, ntɔñ nde wà apà bε, anà nde asakalà amu bε mbul a in'tye.

18 Mε in'sàlawey anki asànaa itii, mε in'kyer asàfyefurà akà bε.

19 Yan'saal ikikye, baar a mεen bàsan'man anki, wεε bε, bε lakyer asan'man ntɔñ mε in'wà wàmøjø anà bε, bε lásakal bàmøjø sye.

20 Kà ilä akin, bε lásayòb naa mε in'wà amu Taaràmε, naa bε làbà amu mε anà mε in'wà amu bε.

21 « Mbuur awe anà nswεεñ amε anà afàsyääl ya, wawun mbuur afan'kwen. Kyeka mbuur afan'kwen, Taa asàkyer un'kwen, mε sye in'kyer asun'kwen, waa mε ñakwo in'sàmènà akà nde. »

22 Yudasi - kà Yudas mwan a Isikalyöt anki - kun'fuul naa: « Mwol, ya yà aben naa ngye akyer asyemεey akà bi, wεε kà akà baar a mεen mà anki? »

23 Yesu, kun'fuur naa: « Isàkal naa mbuur mwεy kaman'kwen, nde asakaar ndaa amε, Taaràmε akyer asun'kwen. Bi isàyà akà nde, waa isàbwaay amu nde.

24 Mbuur mpa kan'kwen, ufàkyey anki ndaa amε. Ndaa lan'wem bε yi, kàyan'fà akà mε anki, wεε yà Taa mbuur kan'toñ.

25 Indiir abi, me bya amàlakyaän utaanj in'wà me anà be.

26 Dweelà In'kyeel, un'lleeel, usàtòm Taa kà ikòb ame, nde asàlalòj indiir byanswà, waa usàlayoob ndaa yanswà kàten me a be.

27 « Me amàsalawey duu, me amàlapà duu ame. Me la alapà anki asànaa bafapà baar a mèen. Wey mpem a be iköön akyeer, iköön ateer.

28 Be lakyawem, me kàten a be naa: "Me an'kyà anà me in'kyer asafyefurà akà be". Yàlakal naa be làfàkyer an'kwen, be lìlakal unsà un'sak ntòn in'kyà me akà Taa, ntòn Taa kàman'soön.

29 Me amàlawey indiir abi apanà, kusà a bya muyà, ntòn umpal isàyà bya, waa be lásasà lìkwikila.

30 Me in'safayaäm anki mbcoon anà be, ntòn mfum a mèen mà wàmuyà. Itàkal abun, nde ikòb mwèy kyatey udu a me,

31 wee, ntòn naa mèen mayòb naa me in'kwen Taa, anà me in'fàkyer nswéen kan'pe Taa. Lámbara, tsweena!

15

Yesu, un'te a vin a ndandaa

1 « Me, me in'wà un'te a vin a ndandaa, Taaràme wà ñawa.

2 Nde afàtsul kòkà lanswà alà amu me anà mpa làfàtwà, wee nde afàsaal la akwà làfàtwà, ntòn la laboër mbæñ asin mbcoon.

³ Be, be labà aŋàpɔŋà itaan ntɔn ndaa kàlakyaän me.

⁴ Lakal amu me, asànaa in'wà me amu be. Akà kòkà lámwey lákwe anki mubor mbεŋ la ɳakwo isàkal naa la kà lì aŋànaäm anki a mbiim a un'te, itàkal be sye, be lákwo anki mubor mbεŋ, isàkal naa be, be labà anki amu me.

⁵ Me, me in'wà mbiim a un'te a vin, be, be labà an'kòkà. Mbuur awà amu me, anà me amu nde, nde afàbor mbεŋ mbɔɔn. Ntɔn be, be lákwe anki mukyer akà undiir mwεy ukɔɔn me.

⁶ Mbuur mpa awà amu me, nde wàŋàpiy u nsà, asànaa kòkà, laa uyɔm nde. An'kòkà aŋàyɔm bakyer afakoŋjà, batɔɔm u mbaa, waa ma ikuŋà.

⁷ Isàkal naa be, be labà amu me, ndaa ame sye yà amu be, be lásàlɔm undiir wanswà lásàkwen be, be lásàwal wa.

⁸ Ndaa ifàpà Taaràme lákoo yà naa be labör mbεŋ mbɔɔn, waa be lásàkal alɔŋki ame.

⁹ Abun, asànaa kan'kwen Taa, me sye amàlakwen. Lakal uboo a ukwen ame.

¹⁰ Isakal naa be lafasyääl nswεen ame, be labà uboo a ukwen ame, asànaa kàkwey me nswεen a Taaràme, me in'wà uboo a ukwen ande. »

¹¹ « An'ten me a be abà, ntɔn un'sak ame ukal uboo abe, anà wa sye ukal wàŋàkwo.

¹² Le nswεen ame ayi: lákwen be a be asànaa in'fàlakwen me.

¹³ Kà we anà mbuur mwεy anki awe anà ukwen a kolàkol isàkɔɔn akal asànaa mukɔɔb möö ande ntɔn asam ande.

14 Be làbasam ame isàkal naa be làfàkyer indiir in'fàlìswaŋ mè.

15 Mè alàbel anki asyaääl, ntɔn un'syaääl uyo'b anki ayufàkyer nkum ande. Wee mè, mè alabel asam, ntɔn ndaa yanswà kàwem mè aka Taaràmè, mè ya akyàlaswaŋ.

16 Kà be anki lan'sööl, mè kàlasööl, mè kàlasi ntɔn be lakyen, labo'r mbεŋ, waa mbεŋ abe ilam. Abun, undiir wanswà lásalɔm be aka Taa kikɔb ame, nde akyer asàlapà wa.

17 Undiir alàswaŋ mè awà: làkwen be a be. »

Mèen man'yiiŋ Yesu anà bànde

18 « Isàkal naa mèen mà màmàlayiin, làyob naa mè in'wà mbuur atàtwèb kàyiin ma.

19 Ilàkal naa be làkal baar a mèen, mèen ikyer alàlakwen ntɔn be làbà baar ama. Wee be kà làbà baar ande anki: ntɔn kàlasi mè ukɔl, undiir awun mèen màlayiin ma.

20 Làyɔbà ndaa kàlakyaän mè: "Un'lɔŋki ukwe anki ulyaŋ un'lɔŋ ande." Isàkal naa ba mè ban'mèey nkwaan, ba be sye bàsàlamèey nkwaan. Isàkal naa ba bàkäär ndaa ame, ba bàsàkaar sye yàbe.

21 Wee indiir abi byanswà ba bàsàlakyer ntɔn ikɔb ame, ntɔn ba bayob anki mbuur kan'toim.

22 Ilàkal naa mè in'köön ayà anà in'köön akakyaän, ba bàlìkal anki anà man'be. Wee apanà, ba undiir afàkur watey ntɔn man'be aba.

23 Mbuur kàman'yiij, nde kan'yiij sye Taaràmè.

24 Ilàkal naa mè in'köön akàkyer isal abi uboboo a ba, isal mpa kàkwe mbuur asin mukyer, ba bälàkal anki anà man'be. Apanà ba bàkyàman bya, wëe ba bàmuifiyiij, mè anà Taaràmè.

25 Wëe ya yà ntòn ndaa bàsòn uboo un'köön aba ikwe: "Ba ban'yiij abunàbun." »

26 « Mpàl usàyà un'léel in'sàlatoöim mè kà ikòb a Taa, Dweelà a ndandaa lan'fà akà Taa, nde asan'téel imbal.

27 Anà bë sye, bë lásan'téel imbal, ntòn bë lâbà anà mè fà nsemà. »

16

1 « Kàlakyaän mè indiir abi, ntòn bë lâköön abwiy lâkwikilà abe.

2 Bâkyer asàlaboïj u ndwà a nköij a Ayuda. Yumwèy ayi: taan làmuya, mbuur asàladwa asàsi naa nde wàmupà ibçòn akà Nzam.

3 Bâsàkyer ba abà, ntòn ba bâyob anki itàkal Taa, itàkal mè.

4 Wëe kalayaäm mè indiir abi, ntòn umpal lásàkwo taan, bë, bë lásayòbà naa mè, mè kàkyàlayäm ya.

Isal a Dweelà Inkyee

« Mëe ya kàlasam anki fà nsemà, ntòn mè kàkàlà anà bë.

⁵ Apanà, mε in'wàmukyà akà mbuur kan'toim, wεε akà mwey uboo a bε kan'fuul anki naa: "Ngye ken akyà?"

⁶ Wεε, ntɔn amàlasam mε abà, undiir awun mpem abe yan'yɔl ya a ngyεb.

⁷ Mpalabà, mε amàlasam ubwaŋàbwaj: yan'soön mfun akà bε naa mε, mε in'kyen. Wεε kya mε impàkyà anki, un'lεel akwà alàyà mukàlabay, uyafàyà anki akà bε. Wεε isàkal naa mε an'kyà, mε in'kyer asàlatoöm awà.

⁸ Waa mpal usàyà nde, nde asàswaj ubwaŋàbwaj muyob man'be aba, balàbal ana nsaŋ a Nzam.

⁹ U ndaa iler man'be, ntɔn ba bafàsà anki lìkwikilà amu mε,

¹⁰ u ndaa iler balàbal, ntɔn mε in'kyà akà Taa ana bε lìfàsan'man anki,

¹¹ u ndaa iler nsaŋ, mfum afayaal mεen bìyùn'tsuül nsaŋ. »

¹² « Mε, mε in'we ana indiir mbɔɔn mukàlasam, wεε papana bε lìkwo anki mukaar bya u mpem abe.

¹³ Utaanj usàyà Dweelà a ndandaa, nde asàlatwaal unsà ndandaa yanswà. Ntɔn nde usàten anki kà ukwen ande ñakwo, nde asàten ndaa yanswà usàwem nde ana asàkyàän ndaa yanswà isayà.

¹⁴ Nde asan'sà lìkoo, ntɔn nde asàwal ndaa amε, waa usàlakyàän ya.

¹⁵ Indiir byanswà abyà byàtaa, bya sye byà byàmε. Undiir awun in'ten mε naa Dweelà

asàwal unsà byàmè, waa usàlakyaän bya.

Ngyeb isàbulà un'sak

¹⁶ « Itaan a mbɔɔn tey, bε lásàfan'man anki, apan sye, ungoō a taaŋ ikikye, bε lákyer asàfan'man. »

¹⁷ Apan, amwéy uboo a alɔŋki ande báteenà ba a ba naa: « Ininà nde ukwen muten a bi naa: "Itaan a mbɔɔn tey, bε láfàsan'man anki, apan sye, ungoō a taaŋ ikikye, lákyer afàsan'man", anà sye: "Ntɔn mε in'kyà akà Taa"? »

¹⁸ "Taaŋ ikikye" uteenà nde ikaswanjà aben? Bi ikayobà anki naa ininà nde uteenà! »

¹⁹ Yesu kàyob nde naa ba bákwén mukun'fuul, waa kàten a ba naa: « Bε lágàmuleŋ uboo a bε muyob naa mε ininà in'kwen muten: "Itaan a mbɔɔn tey, bε láfàsan'man anki, apan sye, ungoō a taaŋ ikikye, bε lákyer afàsan'man." »

²⁰ Ndandaa, ndandaa, mε alákyaän, bε, bε lákyer asàlel anà lásàsà un'saabà, mpal isàkal mèen musaŋ. Bε lásàkal u ngyeb, wée ngyeb abε isàbulà un'sak.

²¹ Umpal ufákal un'kaar anà in'swanj, mpem ande ifákal udu udu ntɔn taanj ande lan'kwo. Wée isàkal naa nde kan'bɔr, nde afàdiimà usaay abà banswà, waa usanj ntɔn kan'bɔr nde mwan.

²² Lalan njàbawà bε lágà u ngyeb mbɔɔn. Wée mε, mε in'kyer afàsàlaman, mpem abε isàkal unsà un'sak, mbuur asàladuum wa watey.

²³ « Abun, ilá̄ akin, akà undiir mwéy bε láfàsan'fuul anki. Ndandaa, ndandaa, mε

alàkyaaän, undiir wanswà lásálóm bë akà Taa, nde akyer asálapà wa kà ikòb ame.

²⁴ Tii apanà, akà undiir mwéy bë ñàtálóm anki kà ikòb ame. Lálóm, waa bë lásawal, ntón un'sak abe ukàl wàñàkwo. »

Yesu kan'ten kà iméey a alóñki

²⁵ « Indiir abi me kàten a bë unsà nsim. Taanjàmuya, alà mpa in'fasàlasam me abà, wée alà in'sálakyaaän me kà iméey ndaa iler Taa.

²⁶ Ilà' akin, bë lásálóm akà Taa kà ikòb ame, me in'ten anki naa me in'sálalööm akà Taa,

²⁷ ntón Taa akyalakwen nde ñakwo, ntón lan'kwen bë anà lásì bë lákwickilà naa me kàfú' akà Nzam.

²⁸ Me, me kàtoo amu Taa, waa me kàyi u mèen. Apanà, me in'wàmulwomà u mèen anà mufurà akà Taa. »

²⁹ Alóñki bàten a nde naa: « Le, apanà ngye an'ten kà iméey, ukòon asyaäl nsim.

³⁰ Apanà bi kan'yob naa ngye ayob indiir byanswà, anà ngye mfun yatey naa mbuur kafuul ndaa. Undiir awun waa bi kan'sà lákwickilà naa ngye an'fa akà Nzam. »

³¹ Yesu kafuur naa: « Nkye apanà bë lan'sà lákwickila?

³² Le, taanjàmuya, apanà la lan'kwo, alà lásàta bë upay, mbuur mbuur a mbwo ande, lásan'wey bë anjàyen. Wée me kà in'wà anjàyen anki, ntón Taa wà anà me.

³³ Amalakyaaän me indiir abi ntón bë lákál anà duu amu me. Be labà uboo a lingyoomà u

m̥eən m̥à. W̥eə l̥ak̥al anà un'kanà, m̥e, m̥e m̥eən
akyun'wal iboŋ! »

17

Ngyamàkà a Yesu ntɔn alɔŋki ande

¹ Ungō kàtèn nde abà, Yesu kàler u du, waa kàtèn naa: « Taa, taan̄ lan'kwo, mèey lakoo a Mwan angye, ntɔ̄n nde sye umèey làkoo angye.

² Ngye kun'pe iköb udu a baar banswà, ntɔn nde upɛ mɔɔ a mbul a in'tye akà baar kun'pe ngye.

³ W  e m  j a mbul a in'tye w   naa ba b  y  b ngye mpel, Nzam a ndandaa, an   b  y  b Yesu Klist  , aw   k  ato  m ngye.

⁴ Mε, me kākyapà làkoo u mæen. Mε akyàmay isal akyan'pe ngye mukyer.

⁵ Apanà, ngye, Taa, mpe lákoo akwà kakal me
alà akà ngye, kusà mœen mukal.

⁶ Mε, mε ngye akyamεey aka` baar akwà kàtwey
ngye u mεen ntɔn mukan'pà. Ba bákal bàngye,
waa ngye kan'mpe abà, waa ba bákaař ndaa
angye.

⁷ Apanà, ba ban'yob naa indiir byanswà kan'mpe ngye, byan'fà akà ngye.

⁸ Ntōn mē ba kapē ndaa kan'mpē ngye. Ba ya bākyāwal. Ba bākyāyob ndandaa naa mē kāttoo amu ngye, waa ba bāsi lākwikilā naa ngye kan'tōm. »

9 « Ngyamàkà ame yà ntòn ba. Me in'yamà anki ntòn mœen, wee ntòn baar kan'pe ngye, ntòn ba bâbangye.

10 Indiir byanswà in'wà mè abyà, byà byàngye. Indiir awà ngye abyà, byà byàmè. Mè kàwel lakkoo amu ba.

11 Mè in'fakal anki u mèen, wèe ba, ba bà u mèen. Mè in'wàmukyà akà ngye. Taa In'kyeel, aler unsà ikòb a ikòb angye, ikòb akwà kan'pe ngye, ntòn ba bákál mwéy asànaa ibà bi mwéy.

12 Umpal kákál mè anà ba, mè, mè ba káfalerà kà ikòb a ikòb angye kan'pe ngye. Mè ba afakyer atii, lalan, akà umwéy kàdiimà anki, nà mwan aŋàdiimà mbwo, ntòn Ndaa Aŋàsòn ikwe.

13 Apanà, mè in'kyà akà ngye. Indiir abi mè an'ten umpal in'wà mè u mèen, ntòn ba bákál anà un'sak amè u mpem aba, un'sak wàŋjákwo.

14 Mè, mè kapè ndaa angye, baar a mèen bákyer ayiij, ntòn ba kà bá baar a mèen anki, asànaa mè mpa in'wà mè wàmèen.

15 Mè, mè in'lòim anki naa ngye alwom u mèen, wèe mukatii ntòn Nube.

16 Ba kà baar a mèen anki, asànaa mpa in'wà mè mbuur a mèen.

17 Asi ukòl ntòn ngye u mbwo a ndandaa: ndaa angye yà ndandaa.

18 Asànaa kan'tòm ngye u mèen, mè sye ba amatòm u mèen.

19 Mè an'sa ndùr amè ɳakwo akà ngye ntòn ba, ntòn ba sye bákál bàngye ndandaa. »

20 « Mè in'yamà anki ntòn ba mpel, wèe sye ntòn baar abà báṣàsà lìkwikilà aba amu mè u mbwo a an'lòcèj aba.

21 Wéy ba banswà bákál mwéy, asànaa ngye,

Taa, ngye awà amu mε anà mε in'wà amu ngye, wey ba sye bákáł mwéy amu bi, ntɔn mεen mayob naa ngye kan'toim.

²² Mε, mε ba akyapà lákoo kan'pε ngye, ntɔn ba bákáł mwéy, asànaa naa bi ibà bi mwéy:

²³ mε amu ba, ngye amu mε, ntɔn ba bákáł báñjakwo mwéy, waa mεen mayob naa ngye kan'toim, naa ngye ba akyakwen asànaa kan'kwen ngye.

²⁴ Taa, mε in'kwen naa ikal in'wà mε, ba sye bákáł paa, anà ba bámén lákoo kan'pε ngye kusà a nkyeer a mεen.

²⁵ Taa a balàbal, mpal mpa mayob mεen, wεε mε, mε kákayoyob, ba abà bákayayob naa ngye kan'toim.

²⁶ Mε kákyer naa ba báyob ikob angye, mε in'yàfákyer naa ba báyob kya, ntɔn ukwen kan'kwen ngye bákáł amu ba, anà mε in'kal amu ba. »

18

Nkōör a Yesu

(Mat 26.47-56; Mlk 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ungo'mutèn abà, Yesu kákyen anà alɔŋki ande u sim a un'lwey báfabel Sèdrɔn. Akun lákáł anà lapanj làmwéy, waa kákabilà kwo anà alɔŋki ande.

² Kyekà Yudasi, mbuur kun'yala, kákayayob ikal aki, ntɔn Yesu kafakyeenà kwo mbalà mbɔɔn anà alɔŋki ande.

³ Nde kàkàl kusà a un'lwanj a anjità bun'pe andweer a anganj anà Amfarisi, waa kàbilà u làpanj anà isüü' a mbaa, anà mwina à an'tà.

⁴ Apan, Yesu kàyòb indiir byanswà byun'yeel, nde kàkyen mper akà ba, anà kafuul naa: « Nà bë lìyileñ? »

⁵ Ba bun'fuur naa: « Yesu, un'nsi Nasàler. » Yesu kàtèn a ba naa: « Më awà. » Kyekà, uboo a ba, Yudasi, mbuur kun'yala, kàkàl mwo.

⁶ Umpal kàtèn Yesu a ba naa: « Më awà », ba bafurà lingò, waa bàbu'u mœen.

⁷ Yesu kafafuul naa: « Nà bë lìyileñ? » Ba naa: « Yesu, un'nsi Nasàler. »

⁸ Yesu kafuur naa: « Më in'kyàtèn a bë, më awà. Isàkal naa bë më lìyileñ, abun lawey baar bumwéy bà bakyen kàba. »

⁹ Abun yàlakwo ndaa kàtèn Yesu naa: « Uboo a baar kan'pe ngye, më akà umwéy kàpiy anki. »

¹⁰ Apan, Simòn Petòlà kàkàl anà kòm, nde kàswam la kà inkwà, kàkàm la un'tsuùñ a undweer a anganj, waa la lun'ywaanj tsu'la ibaal. Un'tsuùñ awà ikòb ande kyàkàl Malkusu.

¹¹ Wée Yesu waa kàtèn a Petòlà naa: « Fuuř kòm angye uboo a inkwa a la. Nkye më in'sanwa anki kòcb kan'pe Taa munwa? »

Yesu bàmun'twaal kusà a An

¹² Apan, ikoñ a anjità anà mfum aba, anà aleer a amfum a Ayudà, bakoñ Yesu, waa bun'lal in'sinj.

¹³ Ba båtun'syen akà An. Nde kàkàl ukwà a Kayifa, undweer a anganj u mbul awun.

¹⁴ Kyekà Kayifa awà, wà mbuur kàpè amfum a Ayudà lweñ naa: « Yà mfun naa mbuur mwey ukú ntøn un'señ a baar. »

*Petɔlà kan'tøn Yesu
(Mat 26.69-70; Mlk 14.66-68; Luk 22.55-57)*

¹⁵ Simɔn Petɔlà anà un'løŋki wumwey bàyilabà Yesu. Undweer a Angañ kàkyun'yoò un'løŋki awà. Nde kàbilà mbwo mwey anà Yesu u làpanj a undweer a angañ.

¹⁶ Simɔn Petɔlà kàkàl u nsà, tsùtsu' a munàmbwo. Abun, un'løŋki awà kàyob Undweer a Angañ, kàyatoo nde, kayaïm a un'kaar kàkàl un'leer a munàmbwo, waa nde kàbiil Petɔlà.

¹⁷ Apan, un'syaäl a un'kaar, un'leer a munàmbwo, katèn a Petɔlà naa: « Nkye ngye, ngye sye kawumwey anki uboo a aløŋki a mbuur awuna? » Petɔlà kun'fuur naa: « Aay, kà më anki. »

¹⁸ Asyaäl anà aleer bàyobà bol a mbaa a an'kal, waa báyörà ya, ntøn mpye yàkyer akal. Petɔlà sye kàkàl paa muywar mbaa anà ba.

*Undweer a Angañ wàmuul Yesu
(Mat 26.59-66; Mlk 14.55-64; Luk 22.66-71)*

¹⁹ Apan, un'dweer a angañ kàfuul Yesu unsà ndaa iler aløŋki anà an'løçøn ande.

²⁰ Yesu kun'fuur naa: « Më, më kàtæenà kimeey akà baar. Taan lanswà, më kàyilçøñà u ndwà a nkoñ a Ayudà anà u ndwà a Nzam, ikal bafakoñ Ayudà banswà. Akundiir mwey wànjàyee katèn më watéy.

21 Ntōn nkye an'fuulà ngye? Fuul baar bawem ndaa kàten mè, ba bakyayob ubwañàbwaj ndaa kàten mè! »

22 Umwéy uboo a aleer bákál paa, umpal kàwem nde mfuur a Yesu ayi, waa kun'käm mbar, anà muten naa: « Nkye ngye undweer a anganj un'fuur abwéy? »

23 Yesu kun'fuur naa: « Isàkal naa mè an'ten ube, swanj ba. Isakal naa mè an'ten ubwaj, ntōn nkye aman'kam ngye mbar? »

24 Apan, An kun'toim wàñàbäm in'sinj akun'dweer a anganj Kayifa.

Petòlà kan'fàtòn Yesu

(Mat 26.71-75; Mlk 14.69-72; Luk 22.58-62)

25 Utaanj nsil alan, Simòn Petòlà kàkalà paa, wàmuywar mbaa. Ba bun'fuul naa: « Nkye ngye sye awumwéy uboo a aloñki ande? » Petòlà waa kàtòn: « Naa, kà mè anki. »

26 Umwéy uboo a asyaäil a undweer a anganj, un'tòŋ a mbuur awà káywaanj Petòlà tsu' ande, kàten naa: « Nkye mè kamèn anki anà nde uboo a lapanj? »

27 Wéé Petòlà waa kàfun'tòn. Utaanj nsil alan, nkɔɔ mwéy waa kàbel.

Yesu kusà a Pilatu

(Mat 27.1-2,11-14; Mlk 15.1-5; Luk 23.1-5)

28 Apan, ba bàsyen Yesu u ndwà a kuvernöör fà ndwà a Kayifa. Yákál ututu. Baar bun'twäl bakyer atòn mubilà u ndwà a kuvernöör, ntōn mukɔɔn asà nduür aba làbiin anà ba bádi Pak.

29 Abun, kuvernöör Pilatu kàyaman u nsà, waa kafuul naa: « Undiir nà lan'fuün be mbuur wà? »

30 Ba bun'fuur naa: « Ilàkal ñaa mbuur awà ukjöñ akyer ube, bi ilatwaäl awa anki. »

31 Abun, Pilatu kàtèn a ba naa: « Lun'wel, lun'tsuül nsanj be ñakwo unsà un'kçon abe. » Ba bun'fuur naa: « Bi iköb mutsuül mbuur mbar a ukwa kyatey. »

32 Kyakin, yakwe ndaa kàtèn Yesu muswañ naa nde kàlakwa aben.

33 Apan, Pilatu kàfurà u ndwà, waa kàsweñ naa bun'twaäl Yesu. Nde kun'fuul naa: « Nkye ngye, ngye awà mfum a Ayudà? »

34 Yesu kàfuur naa: « Nkye ngye an'tèn unsà an'kyäñ angye ñakwo lëe baar asin bàmakyäñ ntɔñ me? »

35 Pilatu kàfuur naa: « Nkye me, me in'wà Un'yudà? Baar a nsi angye ana amfum a angan bàmayalà akà me! Ininà ngye an'kyer? »

36 Yesu kàfuur naa: « Imwol ame kà kyà mèen mà tey. Ilàkal naa kya ikal kyà mèen mà, asyaäl ame bàlakyer an'nwàäñ naa bákçon an'yalà akamfum a Ayudà. Naa, imwol ame kà kya mèen mà anki. »

37 Apan, Pilatu kàtèn a nde naa: « Iswañà naa ngye awà mfum? » Yesu kun'fuur naa: « Ngye an'tèn ngye ñakwo naa me in'wà mfum. Mè, bákyer an'bòr, waa me kàyi u mèen ntɔñ mutà imbal akà ndandaa. Mbuur wanswà awunsa ndandaa afawem ndaa ame. » –

38 Pilatu kun'fuul naa: « Ndandaa ininà? »

*Yēsū bāmutsüül mbar a ukwā
(Mat 27.15-31; Mlk 15.6-20; Luk 23.13-25)*

Ungoō a ngōk ayi, Pilatu kāfākāman amfum a Ayudā u nsā, waa kātēn a ba naa: « Mē akā undiir in'mēn anki kan'kwo mutsuül mbuur wā mbar a ukwā.

³⁹ Wēe asānaa akyā kya ifā abē naa mē alāwēey mbuur mwēy kun'kyōm a Pak, nkye bē lākyakwen naa mē in'wey mfum a Ayudā? »

⁴⁰ Apan ba banswā bāfāsā in'kweñ: « Naa, kā nde tey, wēe Banabasi! » Kyekā, Banabasi awā kākal un'dwaǟ baar.

19

¹ Apan, Pilatu kāswēñ mutwal Yēsū anā mukun'kam an'fūm.

² Anjità bātoñ nkar a nsyeenā, waa bun'bwā ya kun'tswe. Ba bun'bwā sye kāzak a tsoō̄.

³ Ba bāsinā tsuitsū̄ apā nde, waa bātēenā naa: « Mfum a Ayudā, mbōr angye! » Ba bun'kāmā mbar.

⁴ Pilatu kākyer afātoo, waa kātēn a amfum a Ayudā naa: « Lāler, mē in'kyer alatwāäl awā u nsā: bē lākyer ayoō naa mē in'mēn anki ubē kan'kyer nde. »

⁵ Abun, Yēsū kāyāttoo wāñjābwaañ nkar a nsyeenā anā kāzak a tsoō̄. Pilatu kātēn a ba naa: « Le baal! »

⁶ Pa bun'mēn andweer a angañ anā aleer, ba bāsi in'kweñ: « Un'bēerā u kulunsi! Un'bēerā u kulunsi! » Pilatu kātēn a ba naa: « Lun'wel anā lun'bēerā bē ḥakwo u kulunsi, wēe aka mē, mē

in'men anki undiir kan'kwo mukun'tsuül mbar a ukwa. »

⁷ Amfum a Ayudà bun'fuur naa: « Bi iwe anà un'köön, mulab un'köön awà, nde akyer akwà, ntòn nde kàkyeyà uyɔl naa nde wà Mwan a Nzam. »

⁸ Mpàl kàwem Pilatu ndaa ayi, nde kàfàman bɔɔmà mbɔɔn.

⁹ Nde kafura u ndwà, waa kàfuul Yesu naa: « Ngye, ngye awà un'nsi na? » Wëe Yesu kun'fuur anki akundiir.

¹⁰ Apan, Pilatu kàtèn a nde naa: « Ngye an'tòn mukan'pa mfuur? Nkye ngye ayob anki naa me, me in'we anà iköb mukawey itakal mukabèerà u kulunsi? »

¹¹ Wëe Yesu kun'fuur naa: « Ngye iköb alàkal akyà anki, ilàkal naa Nzam uköön akapà kya. Undiir awun, mbuur awà kaman'yala aka ngye, we anà man'be manjàsoöñà. »

¹² Fà apan, Pilatu kàlenjà mukun'wéy. Wëe amfum a Ayudà bàsi in'kwëj: « Isàkal naa ngye amun'wéy, ngye kawà un'sam a Sèzar anki! Mbuur wanswà afakyey uyɔl naa nde wà mfum, nde kan'kyey naa nde wà ñankir a Sèzar! »

¹³ Mpàl kàwem Pilatu ndaa ayi, nde kàsyen Yesu u nsà, kàbwaaay u labay a nsaj, kikal bafabel naa « Plase pave » - unsà ebelyɔ naa « Ngabàtà ».

¹⁴ Kya kyàkal ilaï mulöön un'kyɔm a Pak u midi. Pilatu kàtèn a Ayudà naa: « Le mfum abe! »

¹⁵ Wëe ba bàsemà musà in'kwëj: « Uku! Uku! Un'bèerà u kulunsi! » Pilatu kàfàtèn a ba naa: « Nkye me in'bèerà mfum abe u kulunsi? »

Andweer a anganj bàfuur naa: « Bi mfum asin watey, Sezar mpel. »

¹⁶ Apan Pilatu wa kape awà ntɔn bun'bèerà u kulunsi.

*Mbèerà a Yesu u kulunsi
(Mat 27.32-44; Mlk 15.21-32; Luk 23.26-43)*

Apan ba bàsyen Yesu.

¹⁷ Yesu kàyisyeenà kulunsi ande, nde ŋakwo, nde kàtoo u nsà a bul ntɔn mukyà ikal akyà bafàbel naa « Bol a un'tswe », unsà ebelyɔ bafàbel « Ngɔlɔngɔta ».

¹⁸ Akun ba bun'bèerà u kulunsi anà baar, baar bööl: mwey u kɔɔ a ibaal, mwey u kɔɔ a ikaar, Yesu uboboo.

¹⁹ Pilatu kàsɔn isɔn udu a kilàbaä, waa kàbèerà kya udu a kulunsi. Kya kyàkàl anjàsɔn naa: « Yesu un'nsi Nasàlèr, mfum a Ayudà. »

²⁰ Ayudà mbɔɔn batañà isɔn abi, ntɔn ikal babbèerà Yesu u kulunsi kyàkàl tsuitsü a bul, anà isɔn bya sye bàsɔn unsà ibelyɔ, unsà ilate anà unsà ingèleki.

²¹ Abun, andweer a anganj a Ayudà bâten a Pilatu naa: « Twon an'sɔn naa "mfum a Ayudà", wεε sɔn naa: "mbuur wà kàkyey uyɔl naa nde kàkàl mfum a Ayudà." »

²² Pilatu kàfuur naa: « Ayan'sɔn mε, mε an'sɔn ya. »

²³ Mpal ban'may anjità mun'bèerà Yesu u kulunsi, ba bawel ipfey ande, bàsi bya an'kab an'nà, mbuur mbuur kàwèl kab làmwèy. Lásàsal nà

kàzak ande. La lìkal anki làñàtsum: ipfey mwèy fà du tii u ngyèl.

²⁴ Añità báteenà ba a ba naa: « Wey bi iköön akaam kya, wèe bi itçom lòb, ntɔn muyòb naa nà awal kya. » Ntɔn naa Ndaa Anjàson ikwe:

« Ba bàsi ipfey ame an'kab

anà ba bátcòm lòb ntɔn kàzak ame. »

Byabi indiir bákyer añità.

²⁵ Baar bákál tsuitsu' a kulunsi anà Yesu babà: ngwàñ, mpaëñ a ngwàñ, Malye un'kyay a Kélopasi, anà Malye un'nsi Makdalà.

²⁶ Yesu kàmen nde ngwàñ anà un'lòñki kafakweenà nde ukòl a nde, nde kàten a ngwàñ naa: « Un'kaar, le mwan angye wàbaal. »

²⁷ Ungo' waa kàten a un'lòñki naa: « Le ngwa. » Fà apan, un'lòñki kun'wel u ndwà ande.

Nkweel a Yesu

(Mat 27.45-56; Mlk 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Ungo' a ndaa ayi, nde kàyòb naa indiir byanswà byakyakwo itaan, ntɔn Ndaa Anjàson ikwe, Yesu kàten naa: « Mfwää' yàman'kaar. »

²⁹ Paa lìkal anà làbuuñ añjàyòl a vin a nyañ, ba bábam ikaam a ipfey añjànwemà unsà vin a nyañ alan u nswèñ a kókà a kite bafàbel naa isçop, waa bun'báimà kya u mun.

³⁰ Pa kànú' nde vin a nyañ alà, nde kàten naa: « Yanswà yan'kwo! » Abun, nde kàtsùlà un'tswe, waa kàfuur möö.

Nítà mwèy kan'tuub bel a nsyäärà a Yesu

³¹ Kya kyàkal ilà' ayoñà un'kyom a saba. Ntòn mukçòn awey ndom isinakala u kulunsi ilà' a saba, ntòn kya kyakal ilà' a kolàkol, amfum a Ayudà bàkàlom mbwo akà Pilatu ntòn bàbòjìl ya in'kòl anà bàlwom ya.

³² Apan, anjità bàbòjìl in'kòl a mbuur atàtwèb anà myà mbuur wayweel bàbeerà u kulunsi mbwo mwey a Yesu.

³³ Mpàl bàkòlà ba apà Yesu, ba bun'men wàñàkwà, waa mpa bun'bòjìl in'kòl.

³⁴ Wëe umwey uboo a anjità, kun'kul kwañ u bel a nsyäärà, apan sye an'kil anà an'dà waa mayàtoo.

³⁵ Mbuur kàmèn ya, kàte imbal. Imbal ande kyà ndandaa. Nde, nde akyayob naa nde kan'ten ndandaa ntòn be sye lassi làkwikilà.

³⁶ Abun, indiir abi byayi ntòn Ndàa Anjàson ikwe: « Básun'bòjìl anki akun'kwo ande mwey. »

³⁷ Ntsú' yumwéy, Ndàa Anjàson iten naa: « Ileer aba isàkal akà mbuur bákùl ba kwañ. »

Mbijil a ndom a Yesu kan'dii.

(Mat 27.57-61; Mlk 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Ungo' a indiir abi, un'løŋki a Yesu mwey ikòb ande Yøsefi, un'nsi Alimate, kàkyen akà Pilatu u nku, ntòn bòomà a Ayudà, mulòm mbwo mulwom ndom a Yesu. Pilatu waa kàkyey. Abun, Yøsefi kàkàlwom ya.

³⁹ Nàkàdim sye, mbuur akwà kàkyen mukàman Yesu u mpib, katwal isii an'kilɔ

an'kwem an'tař mà may a usoŋ mà mir àŋàtuüb
anà alçwe.

⁴⁰ Ba bâbõöl bâwël ndom a Yesu, bâlal ya ikaam
a ipfey a linç, bâtyaŋ ya may a usoŋ, asânaa awà
ifa a Ayudâ bâfadyee baaku' aba.

⁴¹ Kikal bâbëera Yesu u kulunsi lâkâl anà lâpanj.
Uboo a la makal anà an'dii akuñ, mpa amâŋâtâsâ
mbuur akikikye.

⁴² Abun, ba Yesu bun'tõl kwo, ntõn ngyooŋ a
Ayudâ anà an'dii sye makal tsuñtsu.

20

An'dii a ipɔl

(Mät 28.1-8; Mlk 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ Ututu a ilâ' atatwëb kya' mpôsa, u kilâpib,
Mâlye un'nsi Makdalà kâkyen an'dii, waa kâmen
nkõŋ yâŋjâlwomâ.

² Apan, nde kâwurâ ntiin, kâkâman Simôn
Petôla anà un'lõŋki kafakweenâ Yesu, waa kâten
a ba naa: « Mwol bâkyun'lwom kan'dii, bi iyob
anki naa bâmûsa ken. »

³ Petôla anà un'lõŋki wumwey waa bâkyen
an'dii.

⁴ Ba bâbõöl bâwurâ ntiin, wee un'lõŋki wumwey
kâyiwurâ anjâlyan Petôla, waa kâkâkôlâ mbuur
atatwëb kân'dii.

⁵ Nde kânyee ntõn muler, waa kâmen ikaam a
ipfey a linç byâŋjâtçol u meen. Wee nde kâbila
anki uboo a an'dii.

⁶ Simōn Petōlā kàyun'labà nde, waa kàyàkjolà sye. Nde kàbilà uboo a an'dii, waa kàmèn ikaam a ipfey byañjatçol u mèen,

⁷ anà ipfey bafwe un'tswe a Yesu. Kya kyakal anki ikal imwéy anà ikaam a ipfey a linç, wèe kya kyakal kyànjàbwelà, kyànjatçol ikal asin.

⁸ Apan, un'lɔŋki akwà kakàkòlà kusà kan'dii waa kabilà sye. Nde waa kamèn, waa kàsi lakwikilà.

⁹ Ntɔn ba bákál aňjatayob anki Ndaa Aňjasɔn ayà iteенà naa Yesu kàkyer alàwiya uboo a akú:

¹⁰ Ungo apan, alɔŋki bafurà ndwà aba.

*Yesu an'kàmènà akà Màlye a Makdalà
(Màt 28.9-10; Mlk 16.9-11)*

¹¹ Màlye kàkal u nsà, tsutsu a an'dii, wàmulelà. Umpal kàlelà nde, nde kànye ntɔn muler uboo a an'dii,

¹² nde kàmèn akyeey abɔɔl bakyabwaar ipfey a pεel, banyabwaay kikal bátol ndom a Yesu, mwéy ntsu a un'tswe, mwéy ntsu a in'kɔl.

¹³ Akyeey bun'fuul naa: « Un'kaar, ntɔn nkye alelà ngye? » Nde kafuur naa: « Mwol ame bámun'lwom, me in'yob anki naa bun'si ken. »

¹⁴ Ungo muten abà, nde kàler ungo, waa kàmèn Yesu kakyàmbar paa, wèe nde kayob anki naa awunà nde.

¹⁵ Yesu kàten a nde naa: « Un'kaar, ntɔn nkye alelà ngye? Nà ngye alejà? » Wèe nde kàsii naa un'syaäl a lapan kàkal, waa kàten a nde naa: «

Mwol, isàkal naa ngye kun'lwom, nkyaañ, ngye kun'si ken, waa mëe in'kun'wal. »

¹⁶ Yesu kàten a nde naa: « Mâlye! » Nde waa kàbulà, kun'fuur unsà Ibelyo naa: « Rabuni! », iswañà naa « Un'lcoñ ».

¹⁷ Yesu kàten a nde naa: « Twon aman'ba, ntõn më ñàtâbeenà anki akà Taaramë. Wëe kyen kakyañañ atçø amë naa më an'beena akà Taaramë awà Taarabë sye, akà Nzam amë awà Nzam abë sye. »

¹⁸ Abun, Mâlye un'si Makdalà kàkyen akalõjki, waa kasam naa: « Më, më an'man Mwol, le ndaa kan'kyaañ nde. »

Yesu kan'menà akalõjki ande

(*Mât 28.16-20; Mlk 16.14-18; Luk 24.36-49*)

¹⁹ Lasisye a ila' nsil aki, ila' atàtwëb kya` mpõsà, alõjki bakàkoi u ndwà, ibeenà byakal byànjàdubà a in'kañjàboo, ntõn ba bâtiinà bõõmà a amfum a Ayudà. Yesu waa kàyi, kàmbaïr uboboo a ba, waa kàten a ba naa: « Duu lâkal anà be! »

²⁰ Ungo' muten abà, nde kameey an'koo anà bel a nsyaärà ande. Alõjki banswà bâkal unsà un'sak mumani Mwol.

²¹ Yesu kafatèn a ba naa: « Duu lâkal anà be! Asànaa kan'tõm Taa, më, më sye amâlatõm. »

²² Ungo' a ndaa ayi, nde kaful un'swey, waa kàten a ba naa: « Lâwel Dweelà In'kyee! »

²³ Akà baar abà lâsàdwaäl be nkul a man'be aba, ba basawal ndwâäl a nkul. Wëe aka baar mpa lâsàdwaäl be nkul, ba ya sye basàwal anki. »

Yesu anà Tuma

²⁴ Kyekà Tuma awà bafàbel Didimo, umwey uboo a Bakwem Anjiyweel kakal anki ana ba umpal kàyi Yesu.

²⁵ Abun, alonki bumwey bun'kyaañ naa: « Bi kan'man Mwol. » Wee nde kafuur naa: « Isakal naa me in'men anki idiom a in'samar kan'ko ande, isakal naa me in'kula anki lapin ame kikal a in'samar anà ko ame u bel a nsyaärrà ande, me in'sà anki lakwikilà. »

²⁶ Wee ungo' a ila' naan, alonki bafakoñ u ndwa, Tuma kakal anà ba. Ibeenà byanswà byakal byanjàsà in'kanjàboo. Yesu kàyi nde, kàmbaär uboboo a ba, waa kàten a ba naa: « Duu lakañ anà be! »

²⁷ Ungo' waa kàten a Tuma naa: « Sin lapin angye pa, ler an'ko ame. Sin sye ko angye, fwaar la u bel a nsyaärrà ame. Wey mukal un'syeel a mbaañ, wee bulà anjälakwikila! »

²⁸ Tuma kun'fuur naa: « Mwol ame, Nzam ame! »

²⁹ Yesu kàten a nde naa: « Nkye ntøn aman'man ngye, waa ngye an'sà lakwikilà? Un'sak mbɔon aka baar mpa bàmen, waa basi lakwikilà! »

Isin a un'kaan awà

³⁰ Yesu kakyer idiom asin mbɔon u mii a alonki ande abyà mpa bàson uboo a un'kaan awà.

³¹ Indiir abi bàson ntøn be làsi lakwikilà naa Yesu wa Klistø, Mwan a Nzam, naa sye u mbwo a lakwikilà alà, be lakañ anà möö kikob ande.

21

Yesu kan'menà akà alɔŋki nsambwaar

1 Ungoō a indiir abi, Yesu kàfàmènà akalɔŋki ande kun'kɔɔl a ɛwà a Tiberyade. Le, nde kàyàmènà aben akà ba:

2 Simɔn Petɔlà, Tuma - bafàbel naa Didimo, Natanayel un'nsi Kana u Ngalile, baan a Zebeday anà alɔŋki bɔɔl bumwèy bákal ikal imwèy.

3 Simɔn Petɔlà kàten a ba naa: « Me, mɛ awin'kyà in'kalwab nso: » Ba bâten a nde naa: « Bi ikyà anà ngye! » Laa bâtoo ba, bâbilà ba u bwaar, wee u mpib ayin, ba akundiir bàsiim anki.

4 Taan lákal lan'tyà, Yesu kákál aŋjàmbar paa kun'kɔɔl a an'dà. Wée alɔŋki bayòbà anki naa awun Yesu kákál,

5 Apan, Yesu kàten a ba naa: « Baan ame, nkye be lâwe anà undiir adyà? » Ba bun'fuur naa: « Naa. »

6 Nde kàten a ba naa: « Lâtɔɔm an'tey u kɔɔ a ibaal a bwaar, waa be lâyàman. » Abun, waa ba bâtɔɔm ma, wée ba bâkwe anki munaan ma, ntɔn nso:yákal mbɔɔn.

7 Apan, un'lɔŋki kàfakweenà Yesu kàten a Petɔlà naa: « Awà Mwol! » Pa kàwem Petɔlà naa Mwol kakal, nde kabwaär ipfey, ntɔn nde kakal nsapɔl, waa kabú kan'dà.

8 Alɔŋki bumwèy bâyi anà bwaar, ntɔn munaan an'tey makal aŋjàyɔl a nso: ba bâkála anki kwel a nkankye, isii a mëtre nkam mwèy.

9 Utaanj bâtlâ ba u nkankye, ba bâmen bol a an'kal a mbaa anà nsö' udu, anà mampâ.

10 Yesu katén a ba naa: « Lâtwaäl nsö' yumwey uboo a nsö' lan'sijm be. »

11 Simón Petôlâ kâbilâ u bwaar, kânaan an'tey u mæen, ma mákâl aنجayol a nsö' an'kol an'kol: nkam mwéy a an'kwem an'tyeen aňitär. Itâkal naa ya yakâl un'kâbø, an'tey mäkaama anki.

12 Yesu waa kabel: « Yaă; lâdi. » Aka un'lçŋki mwéy kâkwe anki mukun'fuul naa: « Ngye, ngye nà? » Ntôn ba bâkiyobâ naa awâ Mwol kâkal.

13 Abun Yesu kâsin nde, nde kâwel mampâ anà nsö', waa kakâäb.

14 Ayi yakâl mbalâ yâtař ayâ kâmenâ Yesu akalçŋki ande, fâ kâwiya nde uboo aaku.

Yesu anà Petôlâ

15 Ungo' a udyâ, Yesu kâfuul Simón Petôlâ naa: « Simón, mwan a Ywan, nkye ngye akyan'kwen aňjâsoön baar bâ? » – Nde kâfuur naa: « Inye, Mwol, ngye akyâyob ngye ñakwo naa më in'kyakwen. » Apan Yesu katén a nde naa: « Sey baan a in'kôk ame. »

16 U mbalâ yayweel, Yesu kun'fuul naa: « Simón, mwan a Ywan, nkye ngye akyan'kwen? » Nde kâfuur naa: « Inye, Mwol, ngye akyâyob naa më in'kyakwen. » Yesu katén naa: « Kal nkyeeñ a in'kôk ame. »

17 U mbalâ yâtař, nde katén a nde naa: « Simón, mwan a Ywan, nkye ngye akyan'kwen? » Petôlâ kâmen ngyeb ntôn kun'fuul Yesu mbalâ yâtař naa: « Nkye ngye akyan'kwen? » Nde kun'fuur naa:

« Mwol, ngye mbuur ayob ndaa yanswà, ngye akyàyob naa mè, mè in'kyakwen! » Yesu waa katén a nde naa: « Sey in'kòk ame.

18 Ndandaa, ndandaa, me akyaaän: mpal kákala
ngye un'to; ngye ḥakwo kàfabaaämà un'kab, ngye
kakyeenà ntsu' yanswà kákweenà ngye. Wéë
mpal asàbulà ngye un'nüñ, ngye asayaamà
an'koo angye, waa mbuur asin usabaämà un'kab,
nde sye usasyeenà ntsu' mpa akwen ngye. »

19 Kàten nde abà, Yesu kàkwen muswanj naa nkweel a Petòlà isàkal aben ntòn mupà Nzam lakoo. Ungo' mutèn abà, nde kàten a nde naa: « Yan'lab! »

Yesus anà un'lɔŋki kàfakweenà nde

20 Petòlà kàler ungoጀ, kàmèn nde un'lɔŋki kàfakweenà Yesu - nde akwà kàkàyiir kitòl ande umpal bákál ba mudyà anà kun'fuul naa: « Mwol, na asayala? »

²¹ Mpal kun'men Petòlà, nde kàfuul Yesu naa: « Mwol, atol nde, ininà isàkal? »

22 Yesu kun'fuur naa: « Isàkal naa me in'kweñ naa nde ukal ana möö tii mpal in'saya me, a aka ngye mwo nkye? Ngye, yan'lab! »

23 Fà apan, làsanj lapaä akatɔŋ naa un'lɔŋki awà usakwà anki. Kyekà, Yesu kàten anki naa un'lɔŋki awà usakwà anki, wεε nde kàten naa: « Isàkal naa mε in'sakwen naa nde ukal tii mpal in'sayà mε, akà ngye mwo nkye? »

²⁴ Un'lɔŋki nsil awà, wàmutà imbal a indiir abi anà kàsoën bya, bi ban'yob naa imbal ande kya` ndandaa.

Ntsulà

²⁵ Yesu kàkyer indiir asin mbɔɔn. Yalàkal naa bàsoën bya imwèy imwèy, me in'sii ikal kyàlakal anki musà in'kaan myanswà bàlásɔn.

Bible Iyansi

The New Testament in the Yansi language of the Democratic Republic of the Congo: Bible Iyansi

copyright © 2024 Seed Company in coordination with Forum Communautaire des Traducteurs de la Bible et Alphabétisation

Language: (Yansi)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files
dated 10 Jul 2025

533ada40-f65c-5c48-9141-b107f37a0a9f